

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersuumi siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmik aqutsinermik nakkutilliineq

30-05-2020
Sags nr. 2018 - 22579
Akt. id. 12969200

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Aallaqqaasiut

2019-imi sapaatip-akunnerini 35-36-mi siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmut tungnasut Kommuneqarfik Sermersuumut nakkutilliiffigiartorneqarput.

Nakkutilliineq ingerlanneqarpoq immikkut siunnersortinit Niels Thomas Andersen-imit aamma Marcus Morsel Carlsen-imit.

Nakkutilliisut immikkut isiginiarpaat, kommunip Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata, nr. 40, 9. december 2015-imeersup atuutilerneraniit (1. juli 2016) ukiut 5 qaangiutsinnagit siusinaartumik pensionisiat pillugit sulianik tamanik malittarisasat nutaat naapertorlugit nalileqqereersimanissaanik aalajangersakkamik kommunip aqutsinera.

Nakkutilliineq ingerlanneqarpoq Isumaginninnermi suliassaqarfimmi nakkutilliisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 3. april 2019-imeersoq tungavigalugu.

Nakkutilliisut Nuummi Majoriami isumaginninnermik ingerlatsivik alakkarpaat.

Nakkutilliineq ilaatigut Kommuneqarfik Sermersuumit nassiunneqarsimasut kiisalu Naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsisitigut paasissutissat misissornerisigut, ilaatigut Majoriami aqutsisunik sulisunillu aamma isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulianik suliartunik apersuinikkut, ilaatigullu Winformatik-imi siusinaartumik pensionisiat pillugit suliat toqqakkat katillugit qulingiluat misissornerisigut ingerlanneqarpoq.

Nakkutilliinnermit nalunaarussiaq 3-nik immikkoortortaqarpoq:

Immikkoortoq 1 Nakkutilliineq ilaatigut paasissutissat amerlasuut Kommuneqarfik Sermersuumit nassiunneqarsimasut kiisalu Naatsorsueqqissaartarfimmit paasissutissat misissornerisigut, ilaatigut Majoriami aqutsisunik sulisunillu, isumaginninnermik ingerlatsivimmik aamma kommunip suliffeqarfiutaanik apersueqqissaarnikkut, ilaatigullu Winformatik-imi siusinaartumik pensionisiat pillugit suliat toqqakkat katillugit 14-it misissornerisigut ingerlanneqarpoq.

- **Immikkoortoq 1: Kisitsisitigut paasissutissanik misissuineq**
Kommuni aamma Naatsorsueqqissaartarfik Winformatikkimi quppernertit 90-906-nit takussutissiat arlallit nassiuppaat taamatullu Majoriami suliniutinut tunngatillugu Nalunaarsuiffikit immersornikut. Immikkoortumi uani nalunaarsorneqarpoq, kommuni kommunimi siusinaartumik pensionisiallit nalilersoqqinneranni sumut killissimanersoq, takutinneqarlunilu aalajangersakkat ataasiakkaat nmaapertorlugit innuttaasut qassit siusinaartumik pensionisiaqalersitaasimanersut.
- **Immikkoortoq 2: Siusinaartumik pensionisiat pillugit sulianik tigussaasunik misissuineq**
- Suliat siusinaartumik pensionisialinnut tunngasut qulingiluut toqqarneqarsimasut nakkutilliusut misissorpaat. Tamanna tunngavigalugu sulianik kommunip suliarinnittarnera allaaserineqarpoq.
- **Immikkoortoq 3: Kommunimi sulianik suliarinnittarnermik misissueqqissaarneq**
Nakkutilliusut arlalinnik apersuipput. Taakku aallaavigalugit nassuiarneqarpoq, kommunip sulianik suliaqarnerata ilaatigut kingunerisarai unamininartut Immikkoortuni 1-2-mi allaaserineqartut. Aammattaaq nakkutilliusut kommunimut inasuteqaateqarput, inatsisip pitsaaneruseqarpoq maleruarnissaa siunertaralugu.

Nakkutillineq siusinaartumik pensionisianik aaqqissuusseqqinnerup nalilersorneranut ilaavoq, taamaalillunilu nakkutillineq pillugu inatsit naapertorlugu nakkutilliinermut naliginnaasumik ilaasussanit annertunerulluni.

Siusinaartumik pensionisianik aaqqissuusseqqinnermik naliliinerup qulaajassavaa, kommunit aaqqissuusseqqinnermut naleqqiullugu sumut killissimanersut, misilittakkat allaaseralugit kiisalu siusinaartumik pensionisianik aaqqissuusseqqinnerup piviusunngortinniarnerata qanoq pitsanngorsarneqarsinnaanera pillugu siunnersuuteqarfiussalluni. Kommunini allani assingusunik nakkutillisoqarpoq apersuisoqarlunilu.

Immikkoortoq 1: Kisitsisitigut paasissutissanik misissuineq

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi § 13 naapertorlugu, siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermit (§ 43, imm. 4) tamarmik 2021 qiterpaartinnagu nalilersuiffigeqqinneqareersimassapput. Siusinaartumik pensionisiaqalerumallutik qinnuteqartut tamarmik, inatsisip 1. juli 2018 atuuttuulernerata kingornagut qinnuteqarsimasut, malittarisassat nutaat naapertorlugit nalilerneqassapput. Taamaalilluni nakkutilliinermi nalunaarusiami isiginiarneqarput kommunip sulianik ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermit suliaqarnera (nalilersoqqitassat) aamma siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaatinik nutaanik suliaqarnera (nalilersugassat).

Siusinaartumik pensionisiallit aamma siusinaartumik pensionisiaqalerumallutik qinnuteqartut sulisinnaassusaat qulaajarneqarlunilu patajaallisarneqassaaq, sulisinnaassusaat %-inngorlugu aalajangerneqassaaq aamma sulisinnaassusiat sinneruttoq atorlunerneqassaaq.

Siusinaartumik inatsimmut nalinginnaasumik oqaaseqaatini ersippoq, Naalakkersuisut ilimagaat: "Siusinaartumik pensionisiallit amerlassusaat 15 %-imik ikilisinneqassapput,

siusinaartumillu pensionisiallit sinneruttut agguanneqassallutik 70 %-it qaffasinnerpaamik, 20%-it akunnattumik 10%-illu appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalerlutik.

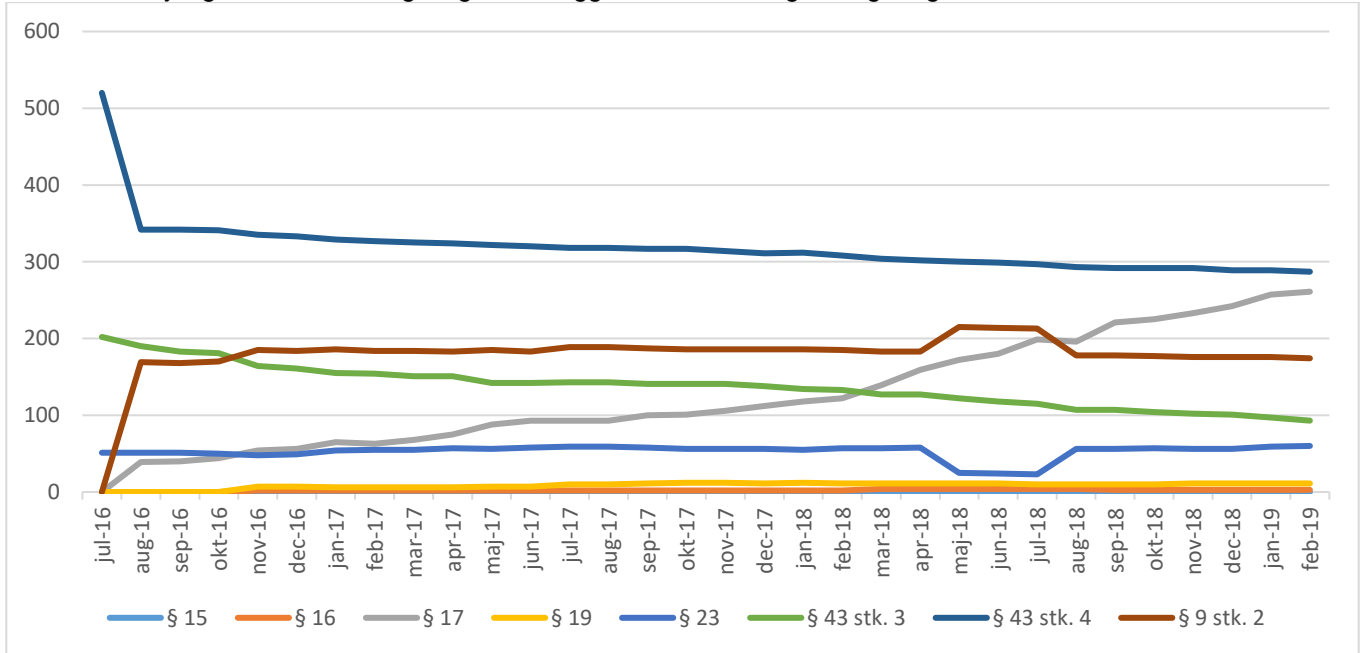
Nakkutilliisut kisitsisitigut paasissutissat Kommuneqarfik Sermersuumit nassiuqqartut aamma Naatsorsueqqissaartarfimmit takussutissiarineqartut, misissorpaat.

Kisitsisitigut paasissutissat kommunit nalilersueqqinnermi/nalilersuinnermi suliassanut naleqqiullugu sumut killissimanerannik misissuinnermut atorineqassapput, aamma nalilersueqqinnerit/nalilersuinnerit siusinaartumik pensionisiat qaffasinnerpaanut, akunnatunut appasinnerpaanullu qanoq agguassimanerannik naliliinissamut.

Nalunaarsuiffik 1. Kommunimi siusinaartumik pensionisiallit 900 missaanniittut 2016-2019-imi aalajangersakkanut assigiinngitsunut agguassimaneri Kisitsisit kvartalit aallartinnerineerput

Aalajangiineq	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1. kv. 2017	2. kv. 2017	3. kv. 2017	4. kv. 2017	1. kv. 2018	2. kv. 2018	3. kv. 2018	4. kv. 2018	1. kv. 2019
Siusinaartumik pensionisiallit - appasinnerpaat (§ 15)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Siusinaartumik pensionisiallit - akunnattut (§ 16)	0	0	2	2	2	2	2	4	4	3	3
Siusinaartumik pensionisiallit - qaffasinnerpaat (§ 17)	0	44	65	75	93	101	118	159	199	225	257
Siusinaartumik pensionisiallit - qaffasinnerpaagallartut (§ 19)	0	0	6	6	10	12	12	11	10	10	11
Siusinaartumik pensionisiallit – ulloq unnuarlu paaqqinniffinniittut (§ 23)	51	50	54	57	59	56	55	58	23	57	59
Siusinaartumik pensionisiallit - nalilernerqanngitsut, 1.7.2016-imi 60-inik ukiogalereernikut (§ 43, imm. 3)	202	181	155	151	143	141	134	127	115	104	97
Siusinaartumik pensionisiallit - nalilernerqanngitsut, 1.7.2016-imi 60-it ataallugit ukiullit (§ 43, imm. 4)	520	341	329	324	318	317	312	302	297	292	289
Siusinaartumik pensionisiallit - sulisinaassuseqanngitsut (§ 9, imm. 2)	0	170	186	183	189	186	186	183	213	177	176
Kisitsisit pingaernerit	773	786	797	798	814	815	819	844	861	868	892

Takussutissiaq1. Kommunimi siusinaartumik pensionisiallit 900 missaanniittut 2016-2019-imi aalajangersakkanut assigiinngitsunut agguassimanerat grafingorlugu

Nalunaarsuiffik 2. Kommunimi siusinaartumik pensionisiallit 900 missaanniittut 1. maj 2019-imi aalajangersakkanut assigiinngitsunut aamma illoqarfinnut/hunaqarfinnut agguassimanerat.

	16	17	19	23	43-3	43-4	9-2	Hovedtotal
Arsuk			1					1
Isortoq							2	2
Ittoqqortoormiit			21		1	3	9	38
Kapisillit			1				2	3
Kulusuk			7		1	2	14	25
Kuummiit			7			2	11	20
Nuuk	3	173	9	46	42	149	132	554
Paamiut			48	2	3	11	42	120
Qeqertarsuatsiaat			3				4	8
Sermiligaq			2			2	7	11
Tasiilaq			27		6	16	40	108
Tiilerilaq							4	6
Kisitsisit pingaarnert	3	290	11	57	78	283	173	896

Nalunaarsuiffik 3. Kommuniq siusinaartumik pensionisiallit 2019-imi kvartalit siullianni aalajangersakkanut assigiinngitsunut %-inngorlugit agguaassimanerat, kommuninut al-
lanut sisamanut sanilliullugit.

Aalajangiineq	Kujalleq	Qeqertalik	Qeqqata	Avannaata	Sermersooq
Siusinaartumik pensionisiallit - appasin- nerpaat (§ 15)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %
Siusinaartumik pensionisiallit - akunnattut (§ 16)	0,3 %	0,6 %	0,0 %	1,0 %	0,3 %
Siusinaartumik pensionisiallit - qaffasin- nerpaat (§ 17)	2,0 %	17,9 %	11,2 %	8,3 %	28,8 %
Siusinaartumik pensionisiallit - qaffasin- nerpaajugallartut (§ 19)	0,6 %	1,7 %	13,8 %	0,8 %	1,2 %
Siusinaartumik pensionisiallit – ulloq un- nuarlu paaqqinniffinniittut (§ 23)	5,6 %	4,9 %	5,5 %	7,0 %	6,6 %
Siusinaartumik pensionisiallit – naliler- neqangitsut 01-07-2016 60-nik ukioqale- reersimasut (§ 43, imm. 3)	15,5 %	4,9 %	10,9 %	13,4 %	10,9 %
Siusinaartumik pensionisiallit - naliler- neqangitsut, 1.7.2016-imi 60-it ataallugit ukiullit (§ 43, imm. 4)	30,4 %	28,8 %	16,4 %	32,6 %	32,4 %
Siusinaartumik pensionisiallit – sulisin- naassuseqangitsut (§ 9, imm. 2)	45,6 %	41,2 %	42,2 %	36,6 %	19,7 %
Katillugit	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Nalunaarsuiffik 4. 2019-imi kvartalimi siullermi kommunip nalilersuilluni nalileeqqillunilu
suliai naammassisat %-inngorlugit, § 43 imm. 3-4 pinnagit, aalajangersakkanut assigiin-
ngitsunut agguaallugit, kommunillu sinnerinut sisamanut sanilliullugit.

Aalajagiineq	Kujalleq	Qeqertalik	Qeqqata	Avannaata	Sermersooq
Siusinaartumik pensionisiallit - appasin- nerpaat (§ 15)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,7 %	0,0 %
Siusinaartumik pensionisiallit - akunnattut (§ 16)	0,5 %	0,9 %	0,0 %	1,8 %	0,6 %
Siusinaartumik pensionisiallit - qaffasin- nerpaat (§ 17)	3,8 %	27,0 %	15,4 %	15,4 %	50,8 %
Siusinaartumik pensionisiallit - qaffasin- nerpaagallartut (§ 19)	1,1 %	2,6 %	19,0 %	1,4 %	2,2 %
Siusinaartumik pensionisiallit – ulloq un- nuarlu paaqqinniffinniittut (§ 23)	10,3 %	7,4 %	7,5 %	12,9 %	11,7 %
Siusinaartumik pensionisiallit – sulisin- naassuseqangitsut (§ 9 imm. 2)	84,3 %	62,2 %	58,1 %	67,7 %	34,8 %
Katillugit	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Nalunaarsuiffik 5. Aaqqissuusseqqinnerup atuutilerneraniit ilitersuilluni kajumissaarillunilu ingerlatsisimanerit amerlassusaat aamma siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut¹ Majoriami ingerlatsinermik naammassisimasut imaluunniit suli ingerlatsisut amerlassusaat

Majoriami neqeroorut	I alt
Ilitersuilluni kajumissaarillunilu ingerlatsinermik naammassisat amerlassusaat	12
Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut ilitersuilluni kajumissaarillunilu ingerlatsinermik naammassisimasut amerlassusaat	123
Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut ilitersuilluni kajumissaarillunilu ingerlatsinermik suli ingerlatsisut amerlassusaat	11
Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut suliffimmik misiliinermik ingerlatsillutik naammassisimasut amerlassusaat	27
Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut suliffimmik misiliinermik suli ingerlatsisut amerlassusaat	5
Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut piginnaangorsaqqinnermik ingerlatsillutik naammassisimasut amerlassusaat	31
Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut piginnaangorsaqqilluni ingerlatsinermik suli ingerlatsisut amerlassusaat	0

Nalunaarsuiffikit naapertorlugit makku takuneqarsinnaapput:

- Ikaarsaariarnermi aaqqissuusineq (§ 43 imm. 4):*

Nalunaarsuiffik 1 naapertorlugu 1. januar 2019-imi kommunimi siusinaartumik pensionisiallit katillugit 289-it ikaarsaariarnermik aaqqissuusinnermi sinnerupput, taakkua assigalugit siusinaartumik pensionisiallit tamammik pingajorarterutaat. Taamaalilluni kommuni siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aaqqissuusinnermiittut nalilersoqqinneranni angusaqangaatsiarsimavoq. Takussutis-siaq 1-imi takutinneqarpoq siusinaartumik pensionisiallit amerlanersaat aaqqissuusseqqinnerup atuutilerneraniit qaammatit siullit marluk ingerlaneranni § 43 imm. 4-miit § 9 imm. 2-mut nuunneqarsimasut. Taamaammat siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aaqqissuusinnermiittut amerlassusaat aalaakkaasumik ar-reeqsumilli ikiliartuaarsimapput. 2017-2018-imi nalilersoqqitassat katillugit 40-innaat naammassineqarput. Apersuinerit naapertorlugit kommunip ikaarsaariarnermi aaqqissuusinnermiittut sinneruttut ilarpassui suliarilereersimavai, ilimagalugulu taakku ilarpassui piffissami qaninnermi naammassineqar-nissaat. Nakkutilliisut aalajangiussinnaanngilaat, suli qasserpiaat pineqar-nersut. Taamaattoq tunngavissaqartumik paasinarpoq, maanna sukkassuserisaq attatiinneqas-sappat, kommunip siusinaartumik pensionisialinnik tamanik 2021 qiterpaartinnagu nalilersueqqinnissaminik angumersisinnaanera qu-larnartoq. Taamaalilluni kommunip suli qammammut naammassillugit naliler-soqqittakkat amerlisittariaqarpai.

Nalunaarsuiffik 2-mi takutinneqarpoq siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariar-nermi aaqqissuusinnermiittut procentinngorlugu amerlassusaat Nuummi, Paami-uni, Tasiilamilu 25 – 35 %-it missaanniittoq. Matumani siusinaartumik pensioni-siallit ikaarsaariarnermi aaqqissuusinnermiittut Nuummi ikinerpaapput, Tasiil-amilu amerlanersaallutik. Nuummi isumaginninnermik ingerlatsivik illoqarfinnit al-lanit siulliulluni naammassissappat, inassutigineqarpoq kommuni sulianik suli-aqartunik Nuummiit illoqarfinnut allanut nuussissasoq.

¹ Nalunaarusiami oqaaseq 'qinnuteqartut' atorneqaraangat, pineqartarput siusinaartumik pensionisiaqalerumal-lutik qinnuteqartut

Winformatikkimi qupperup 901-ip misissornertata takutippaa, siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermit minnerpaamik 30-t maannakkorpioq ukiumut 28-000 kr qinnerlugit isertitaqartat. Nakkutilliisunit takuneq ajornatpoq, maanna isertitaasunit aningaasat qanoq annertutigisut sulinermit isertitaanersut. Suliat taakku maanna suliarineqalereersimangippata, nakkutilliisunit inassutigineqarpoq, kommunip suliat misissussagai, innuttaasut pineqartut sulisinnaassuseqarnissaat ilimanarmat.

Nalunaarsuiffik 3 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aaqqis-suussinermit procentingorlugu amerlassusaat kommuninit allanit anikinnerulaarpoq, Qeqqata Kommunian eqqaassanngikkaanni – tassani nalilersueqqilluni suliat kommuninit allanit amerlanerit naammassineqarsimamata

- *Nalilersoqqinneqanngitsut, 1. juli 2016-imi 60-it sinnerlugit ukiullit (§ 43 imm. 3):* Siusinaartumik pensionisiallit § 43 imm. 3-miittut amerlassusaat aalaakkaasumik appariatorpoq, utoqqalinersianut ikaarsaariarneq ilutigalugu. Kommuni eqqortumiik iliorsimavoq, taamaallaat § 43 imm. 3 atortarsimagamiuk, innuttaasoq 60-inik ukioqalereersimatillugu aaqqissuuseqqinnerullu aallartinnerani siusinaartumik pensionisianik tunineqareersimatillugu. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersumi § 43 imm. 3-mut oqaaseqaatit naapertorlugit, kommunip siusinaartumik pensionisialinnut § 43 imm. 3-miittunut immikkut aaqqissuussamik piginnaangorsaqqinnissamik neqerooruteqassaaq. Kommuni taamaaliorsimangilaq, tamatum kinguneraa § 43 imm. 3-miit aalajangersakkanut allanut ikaarsaariatorqarsimangimmat.
 - *Appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat (§ 15), akunnattumik siusinaartumik pensionisiat (§16) aamma qaffasinnerpaagallartumik siusinaartumik pensionisiat (§ 19):* Nalunaarsuiffik 1 naapertorlugu 2019-imi kvartalit siullianni siusinaartumik pensionisiallit arlaannaalluunniit appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqarusuttut naliliiffiqeqqinneqarsimangilaq/nalilerneqarsimangilaq sulilersimalunilu (§ 15), siusinaartumillu pensionisiallit 3 akunnattumik siusinaartumik pensionisiaqartussatut nalilerneqarsimallutik. Nalunaarsuiffik 3 naapertorlugu tamatum assingaa siusinaartumik pensionisiallit tamarmiusut 1 %-iat ataallugu, tamannalu Naalakkarsuisut § 15 aamma § 16 naapertorlugit pisartagaqartut katillugit 30 %-iunissaannik ilimagisaannut ungasaaq. Tamanna nakkutilliisut ernumanartippaat.
- Nalunaarsuiffik 2 naapertorlugu kommunip 1. maj 2019-imi innuttaasut 11-t § 19-imut inississimavai, taakkunangalu 9 Nuummi najugaqarput. Sulianik misissuinerup kommunimilu sulianik sulialinnik apersuinerup takutippaat, Nuummi isumaginninnermik ingerlatsiviup § 19-ip atornissaanut piumasaqaatit nalugai. Tamanna ilimanarpoq § 19 naapertorlugu suliat sinnerinut Paamiuniittunut atuuttoq ilimanarpoq.

Erseqqissarneqassaaq § 19 naapertorlugu taamaallaat tunniussisoqartassamat, innuttaasunut appasinnerpaanik/akunnattunik siusinaartumik pensionisiaqartussatut naliliiffigeqqinneqartunut/nalilerneqartunut, kisiannili naapertuuttumik suliffissarsissunneqarsimanngitsunut, taamaammallu siusinaartumik pensionisiat taperneqarnissaannik pisariaqatitsisunut.

Taamaallitutik nakkutilliisut nalilerpaat, § 19 naapertorlugu siusinaartumik pensionisialinnit 11-usunit minnerpaamik qulingiluat kukkusumik inissitaasut.

- *Qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat (§ 17):*
Nalunaarsuiffik 1 naapertorlugu kommunip 2019-imi kvartalip siulliup aallartin-nerani siusinaartumik pensionisiallit 257-it § 17 naapertorlugu nalunaarsoq-qavai. Kommuni naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit § 17-imiittut taakku amerlanersaat sulinermik misiliinermik aamma/imaluunniit piginnaanngorsaqqin-nermik ingerlatsisimanngillat. Tamanna erseqqissumik ilaatigut takuneqarsin-naavoq siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut taamaallaat 36-t Nalu-naarsuiffik 5 naapertorlugu piginnaanngorsaqqissimmata. Nakkutilliisut upa-ruarumavaat § 17 naapertorlugu nalunaarsuisoqassappat, sulisinnaassutsip na-lilersorneqarnissaa aamma/imaluunniit piginnaanngorsartoqarnissaa piumasari-neqarmat. Tamatumunnga pissutaavoq kommunip qularnaarlugu ilisimasari-aqarmagu innuttaasup sulisinnaassusia 0-25 %-iunersoq. Siusinaartumik pensi-onisiallit § 17 naapertorlugu nalunaarsorsimasut sulinermik misiliisimanngitsut aamma/imaluunniit piginnaanngorsaqqissimanngitsut tamarmik ilimanarpoq § 9, imm. 1-2 ataani nalunaarsorsimasussaagaluartut.

Winformatikkimi qup. 901-ip misissornerani erserpoq siusinaartumik pensionisi-allit § 17 naapertorlugu pensionisiaqartinneqartut 24-t maannakkorpiag 28.000 kr. sinnerlugit ukiumut isertaqartut. Nakkutilliisut takusinnaanngilaat maanna isertitat ilaat qanoq annertutigisut sulinermit isertitaanersut. Taamaattoq sulianik misissuinerup ilimanarsisippaa, pineqartut ilaat sulinermit isertitaqartut Suliat taakku suliarineqalereersimanngippata, nakkutilliisut inassutigaat, kommunip su-liap taakku misissussagai, ilimanarmat innuttaasut taakku sulinermit isertitaqar-tartut.

Anguniarneqassaaq siusinaartumik pensionisiallit naammattumik sulisinnaassu-sillit sulinermillu isertitaqartut, assersuutigalugu akunnattumik siusinaartumik pensionisiaqalersinnissaat, taavalu § 19 aqutugalugu qaffasinnerpaamik pensi-onit nalinginnarnut taperneqarnissaat, naammaginartumik suliffissarsineqarsin-naanngippata. Siusinaartumik pensionisialik maannakkorpiag ukiumut 28.000 kr sinnerlugit isertiaqaruni, ilimanarpoq siusinaartumik pensionisialik 25 % qaanger-lugu sulisinnaassuseqassasoq.

- *Sulisinnaassuseqanngitsut (§ 9 imm. 2):*
Nalunaarsuiffik 1 naapertorlugu § 9 imm. 2 tassaavoq aalajangersakkani ator-neqakulanerpaaq. Innuttaasut § 17 naapertorlugu nalunaarsoqqasut ilarpassui ilimanarluinnarpoq § 9 imm. 1-2 naapertorlugit siusinaartumik pensionisiaqar-tussaagaluartut, piginnaanngorsaqqinermik ingerlatsisoqarsimanngimmat. Kommuni ingerlatsinermi periuseq tamanna malissimasuuppagu, ilimanarpoq § 9, imm. 2-miittut amerlanerpaajussagaluartut. Siusinaartumik pensionisianik

aaqqissuusseqqinnerup siunertaraa siusinaartumik pensionisiallit sulisinnaassu-
sillit amerlanerit sulilersinnissaat. Tamatuma kinguneraa kommunip pimoo-
rullugu sulissutigisariaqarmagu, innuttaasut sapinngisamik ikinnerpaat § 9, imm.
2 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqartilertarnissaat.

Nalunaarsuiffik 4-mi takutinneqarpoq, suliat kommunip nalilersugaasa imaluun-
niit nalilersoqqitaasa 34,8 %-iisa kingunerisaraat § 9 imm. 2 naapertorlugu si-
usinaartumik pensionisiaqalerneq.

§ 9 imm. 2 siusinaartumik pensionisialinnut sanngiinnerpaanut naatsorsuus-
saavoq, ersarilluinnartariaqarluni innuttaasoq sulisinnaassuseqanngitsoq
imaluunniit sulisinnaassuseqalernissaa ilimanaateqanngitsoq. Taamaalilluni
kommunip ataavartumik sulisinnaassuseqanngitsutut nalilersimasai amer-
lassoorujussuupput.

Nalunaarsuiffik 2 naapertorlugu § 9, imm. 2 naapertorlugu aalajangiinerit amer-
lanersaat aaqqissuusseqqinnerup atuunnerani qaammatini siullerni aalajangius-
saapput. Piffissamili tulliuuttumi akerlianik amerlassusaat annerusutigut aalaak-
kaasuupput.

Kommuni naapertorlugu innuttaasut § 9, imm. 2 naapertorlugu 2016-imi siusi-
naartumik pensionisiaqalersinneqartut ilarpassui, nalileqqinneqarsimapput na-
lilersueqqinnermi alloriarnerit pingaarutillit aqquasaagassat ingerlateqqaanngik-
kaluarlugit. Taamaalilluni innuttaasut taakku qulaajaalluni ingerlatsinissamut ag-
gersarneqarsimangillat, sulisinnaassusaannik misissuiffiqneqarsimangillat
taamaalillunilu kommunip isummersorfigisimanagu innuttaasup sulisinnaassusia
ineriartortinneqarsinnaanersoq, taamaappallu qanoq ineriartortinneqarsinnaa-
nersoq. Taamaalilluni suliani taakkunani uppersaasersuinissamik pi-
umasaqaat Siusinaartumik pensionisiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat
nalunaarutaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersuumi §§ 5-6-imi allaaseri-
neqartoq kommunimit piviusunngortinneqanngilaq.

§ 23 aamma § 43 imm. 3 eqqaasanngikkaanni Siusinaartumik pensionisiat pil-
lugit Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 9. december 2015-imeersoq innuttaasut
peqqissutsikkut pissutsit pissutigalugit piginnaanngorsaqqissinnaanngitsut siusi-
naartumik pensionisiaqalersinnissaannut marlunnik periarfissiivoq. Periarfissallu
marluk taakku tassaapput § 9 imm. 1 aamma § 9 imm. 2.

§ 9 imm. 2 atorneqassaaq innuttaasunut ima annertutigisumik ataavartumik su-
lisinnaassuseqanngitsunut piginnaanngorsaqqinnermik ingerlatsisinnaanissaat
ilimanaateqanngivilluni. § 9 imm. 1 naatsorsuusaaq innuttaasunut, pigin-
naanngorsaqqinnermik ingerlatsisinnaanngikkallartunut.

Winformatikkimi § 8, imm. 1 naapertorlugu aalajangiinerit nalunaarsornissaat
periarfissaqanngilaq, taamaammallu taakkua Nalunaarsuiffikini qulaaniittuni ta-
kuneq ajornarput. Nakkutilliisut nalilerpaat, § 9, imm. 1-ip atorneqannginnerata
kingunerigaa, kommunip innuttaasunik arlalinnik taakkunanga kukkusumik § 9,
imm. 2-mut imaluunniit § 17-imut inissiisarnera. Tamatumangali kommuni
pisuutinneqarsinnaanngilaq. Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmut Ilit-
sersuummi qupperneq 16-imi allaqqavoq, § 9, imm. 1 atorneqartillugu, sulianik

suliaqarneq unitsikkallarneqassasoq, innuttaasup piginnaangorsaqqissinnaalernissaata tungaanut. Taamaalilluni taama pisoqarnissaata tungaanut kommunip suliaq naammassisinnaangilaa. Taamaattoq ilitersuummi tamanna kukkuneruvoq, Naalakkersuisut akisussaaffittut tigusaat. § 9 imm. 1 ima nasuiarneqassaaq, kommunip § 9 imm. 1 tunngavigalugu, innuttaasoq piginnaangorsartinnngitsoorsinnaagaa suliarlu naammassillugu innuttaasoq § 9, imm. 2-mut inissinngikkaluarlugu. Naalakkersuisut naatsorsuutigaat ilitersuut tamatumani naqqinneqassasoq 2020-p ingerlanerani.

Kommunit Winformatikkimi § 9, imm. 1 naapertorlugu aalajangiinernut krydsiliiffissamik pilersitsissapput. Erseqqissarneqassaaq, § 9 imm. 2 naapertorlugu qaqutiguinnaq aalajangiisoqartassamat, suleriaatsit tunngavigalugit tassuunakkut innuttaasut suliffeqalernissap avataaniilissammata siusinaartumik pensionisiaqartillutik.

Kommunip Winformatikkimi qupperneq 901-imit takussutissiaaniik misissuinerup takutippaa, siusinaartumik pensionisiallit arfinillit 28.000 kr sinnerlugit saniatigut isertiqartut. Tamatumuunali takutinneqanngilaq, isertitat pineqartut sulinermit isertitaanersut imaluunniit sulinngikkaluarluni isertitaanersut, soorlu nammineerluni pensionisiaqalernissamat katersaaneersut imaluunniit sulinermit ajutoornermit taartisiaanersut. Nakkutilliisut takusinnaangilaat maanna isertitaasunut naleqqiullugit sulinermit isertitat qanoq annertutiginersut. Taamaattoq sulianik misissuinerup ilimanarsisippaa, pineqartut ilaat sulinermit isertitaasut. Suliat taakku suliarineqalereersimangippata, nakkutilliisut inassutigaat kommunip suliat pineqartut misissussagai, innuttaasut pineqartut sulisinnaassuseqarnissaat ilimanarmat.

- *Ilitersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerit, sulinermik misilliilluni ingerlatsinerit aamma piginnaangorsaqqilluni ingerlatsinerit*
Nalunaarsuiffik 5-imi ersippoq. siusinaartumik pensionisiallit / siusinaartumik pensionisiaqalerumallutik qinnuteqartut 123-t ilitersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerimik naammassisimasut, aamma siusinaartumik pensionisiallit / siusinaartumik pensionisiaqalerumallutik qinnuteqartut 12-t ilitersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsisut. Kisitsisit kommuninut allanut naleqqiullugit qaffasingaatsiarput. Kisitsisit eqqorpata tamanna pitsaasuvoq. Taamaattoq nakkutilliisut Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit paasissutisat pissarsiarisaat allatut ittumik isikkoqarput.

Nalunaarsuiffik 6. Aaqqissuusseqqinnerup atuutilerneraniit² Kalaallit Nunaanni tamarmi siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut Iltersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsisimasut. Paasissutissat uku Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit suliaapput (Broberg, 2019).

	2016	2017 ³	2018 + jan. 2019	katillugit
Siusinaartumik pensionisiallit, iltersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsillutik naammassisimasut amerlassusaat	3	24	31	58
Qinnuteqartut iltersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsillutik naammassisimasut amerlassusaat	5	12	16	33

Nalunaarsuiffiki qulaaniittoq naapertorlugu ilimanangilaq nuna tamakkerlugu siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut qulingiluanik amerlanerusut iltersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinernik naammassisaqarsimanissaat. Taamaalliluni imaassinnaavoq kommunip kisitsisaatai, tak. Nalunaarsuiffik 5, eqqunngitsut. Tamatuma kingunerisinnaavaa siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut iltersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinernik naammassisimasut Nalunaarsuiffik 6-imi allaqqasunit ikinneerarsuusut. Tamatumunnga atatillugu nakkutilliusut kommunip tusarniaanermut akissuteqarnissaa utaqqivaat. Tamatuma tungaanut nakkutilliinermat nalunaarusiami matumani aalavigneqarpoq, kommunip kisitsisaasa eqqortuunerat.

Kommunimi siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut iltersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinernik aallartitsisartut amerlagaluartut, piginnaangorsaqqilluni ingerlatsinernik naammassisartut ikeqaat. Taamaallaat siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut iltersorneqarlunilu kajumissaarneqarnermik ingerlatsinermik naammassisut sisamararterutaasa missaasa aammattaaq piginnaangorsaqqilluni ingerlatsinermik naammassisarput. Tamanna ajornartorsiutaavoq annertoq tassami §§ 15-16 naapertorlugit aalajangiinernut apeqqutaavoq innuttaasut qassit sulinermik misiliillutillu piginnaangorsaqqissimanersut. Taamaammatt kommunip sukumiisumik isiginiartariaqarpaa, uniinnartarnerit aamma iltersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerniit sulinermik misiliinernut piginnaangorsaqqinnernullu ikaarsariartannginnerit Majoriap qanoq iliorluni ikilisissinnaanera.

- *Ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut inissiinerit (§ 23):*

Siusinaartumik pensionisiallit ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut inissitat procentinngorlugu amerlassusaasa kommunit allat naleqqatigaat, tak. Nalunaarsuiffik 3-4.

Takussutissiaq 1 naapertorlugu maj 2018-imi kukkusoqarsimavoq, tassani § 23-miittut tamarmik suliasartaat suliarinagit § 9, imm. 2-mut nuunneqarsimagamik.

² Tabelimi taamaallaat ilaapput qinnuteqartut kingusinnerusukkut akuerisaasimasut. Qinnuteqartut itigartitaasimasut imaluunniit qinnuteqaamminnik tunuartsisut, tabelimut ilaangillat. Taakku qassiunerat ilisimaneqanngilaq.

³ Paasissutissanik 2017-imeersunik soqanngimmat. Siusinaartumik pensionisiallit amerlassusaat missiliuinermik tunngaveqarpoq. Naatsorsuutigineqarpoq siusinaartumik pensionisiallit qinnuteqartullu iltersorneqarlunilu kajumissaarneqarnermik ingerlatsinermi ataatsimi amerlassusaat 2018-imi 2017-imilu assigiinngittut. (piviusut malillugit amerlassusaat immaqa ikinnerupput, amerlanerunaviaratilli). 2017-imi iltersorneqarlunilu kajumissaarneqarnerit 20-t ingerlanneqarput, siusinaartumillu pensionisiallit qinnuteqartullu 2017-imi amerlassusaat iltersorneqarlunilu kajumissaarneqarnerit 20-usut amerlisamerisigut missingneqarlutik.

Taamaattoq 2018-ip ingerlanerani kukkuneq kommunip naqqissimavaa, § 23-mut uterteqqinnerisigut.

Nalinginnaasumik Nalunaarsuiffik 1-ip aamma Takussutissiaq 1-ip takutippaat, siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aqqissuussinermiittut amerlassusaat arriitsuvararsuarmik appariartortoq. Sukkassuseq taanna attatiinnassappat qularnarpoq, kommunip 2021 qiterpaartinnagu sulianik tamanik nalileeqqissinnaanera. Akerlianik siusinaartumik pensionisiallit ataatsimut amerlassusaat qaffakkiartorpoq, naak siusinaartumik pensionisianik aqqissuusseqqinnerup ilaatigut siunertarigaluaraa siusinaartumik pensionisiallit amerlassusaasa ikilisinneqarnissaat. Qaffariarnermut kommunip nasuiaatigaa, kommunip sulianik suliaqartuisa qinnuteqaatit aqqissuusseqqinnerup aallartinnera sioqqullugu qinnuteqaataasut suliarineqanngitsut kinguortoortaaasut amerlasuut suliarisimagaat. Taamaammatt aqqissuusseqqinneq sioqqullugu siusinaartumik pensionisiallit amerlassusaat piviusuunngitsumik appasipput, qinnuteqartut amerlasuut sulii siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsimangimmata.

§ 9, imm. 2 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit amerlassusaat siunertamut naapertuutinnngitsumik qaffasippallaarput, aqqissuusseqqinnerullu anguniagai malinnagit. Ilutigisaanik § 15 aamma § 16 naapertorlugit siusinaartumik pensionisiallit ikittuararsuupput. Siusinaartumik pensionisiallit amerlanersaat qaffasinnerpaanik siusinaartumik pensionisiaqalersinneqartarput, § 17-ilu naapertorlugu nalunaarsorneqarlutik, naak taakkunannga amerlasuut suliffimmik misiliineq aamma/imaluunniit piginnaanngorsaqqinneq aallartissimangikkaluaraat. Suliat taakku amerlanersaat ilimanarpoq paarlaallugu § 9, imm. 1-2 naapertorlugit nalunaarsugassaagaluartut.

Kommunip paasissutissaatai eqqorpata siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut amerlangaatsiartut ilitsersorneqarlunilu kajumissaarneqarnermik ingerlatsinernut peqataasussat akuerisaasarput. Akerlianilli taamaallaat taakku sisamararterutaasa missaat piginnaanngorsaqqinnermik ingerlatsinermik naammassisarput. Tamatuma kinguneraa siusinaartumik pensionisiallit ikittuinnaat akunnattumik/appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqarmata.

Naak kommuni nalilersueqqilluni nalilersuillunilu suliaqaraluartoq, suliat tamarluinnangajammik qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalerneq kingunerisarpaat.

Immikkoortoq 3-p imarivai kommunip sulianik suliaqarnerata misissoqqissaanera aamma inassuteqaatit. Tassani nakkutilliisut qulaajassavaat, sooq sulianik suliaqarnerup qaffasinnerpaanik siusinaartumik pensionisiaqartitsilerneq kinguneqarajunnersoq.

Immikkoortoq 2: Siusinaartumik pensionisiat pillugit sulianik tigussaasunik misissuineq

Nakkutilliisut katillugit suliat 9 Winformatikkimi misissorpaat. Tamanna tunngavigalugu makku maluginiarneqarput.

Akuersissutit amigaataasut

Suliani arlalinni akuersissutit suliamut ilanngunneqarsimangillat. Nakkutilliisut tamanna isornartoqartippaat.

Nalilersueqqilluni suliani nakorsap oqaaseqaataanik piniartarsimanginneq

Suliani tamani nakorsap oqaaseqaataa nutaaq piniarneqassaaq, nakorsap oqaaseqaataa ukioq ataaseq sinnerlugu pisoqaassuseqarpat. Nakorsap oqaaseqaataa ukioq ataaseq ataallugu pisoqaassuseqarpat, kisiannili suliami peqqissutsikkut nikeriartoqarsimalluni, aammattaaq nakorsap oqaaseqaataanik nutaamik piniartoqassaaq.

Nalilersueqqilluni suliani arlalinni ilaatinneqarpoq nakorsap oqaaseqaataa, siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaatip suliareqqaalerneranut atatillugu suliaasimasooq. Taamaallilluni amerlanertigut nakorsap oqaaseqaataa minnerpaamik ukiunik marlunnik pisoqaassuseqalersimasarpoq, immaqalu innuttaasup timikkut tarnikkullu atugarisaanik ersersitsiunnaarsissalluni. Aamma imaassinnaavoq katsorsaariaatsinik nutaanik peqartoqalersimasooq, innuttaasup iluaqutigisinnaasaanik, taamaammallu imaassinnaalluni innuttaasooq siusinaartumik pensionisiaqarsinnaajunnaarsimasooq.

Taamaammat suliani pineqartuni nakorsap oqaaseqaataa nutaaq piniarneqartassaaq. Nakorsap oqaaseqaataa piniarneqassaaq qulaajaanerup aallartinnerata ilaatut, tassami nakorsap oqaaseqaataata imarisai ilaatigut atorneqassapput, sulisinnaassutsimik misissuinerimi immikkoortut sisamaannik – 'peqqissuseq nakorsallu oqaaseqaataa'-nik-immersuinermit atatillugu. Isumaginninnermik ingerlatsisup akisussaaffigaa, nakorsap oqaaseqaataanik nutaamik piniartoqarnissaa.

Nakkutilliisut maluginiarpaat nakorsap oqaaseqaataanit suliani pingasuni ilaatinneqartunit ataaseq 1998-imeersuummat, ataaseq 2002-meersuulluni ataaserlu 2011-meersuulluni. Taamaallilluni suliani taakkunani nakorsap oqaaseqaataanik nutaanik piniartoqarsimangilaq.

Nakkutilliisut annertuumik isornartoqartippaat. Suliani taakkunani nakorsap oqaaseqaataanik nutaanik piniartoqarsimangimmat.

Nakorsap oqaaseqaataanik nutaanik piniartoqartannginnerata aammattaaq kinguneraa, nakorsap oqaaseqaataanut immersuiffissat nutaatut suliarineqarnikut atorneqartannginnerat. Siusinaartumik pensionisiat pillugit malittarisassat nutaat ilutigalugit nakorsap oqaaseqaataanut immersugassaaq nutaaq suliarineqarpoq (Sulisinnaassutsip qulaajarnissaanut nakorsap oqaaseqaataa, tak.siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsit. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaannut ilitsersuut, ilanngussaaq 4), siusinaartumik pensionisiat pillugit suliani tamani atorneqartussaaq.

Nalilersuilluni suliami nakorsap oqaaseqaataanik nutaamik piniarsimanginneq

Qulaani pineqartunut ilaatigut ilassutitut, nalilersuilluni suliami ataatsimi nakkutilliisut maluginiarpaat, nakorsap oqaaseqaataa suliamut ilaatinneqartoq ukioq ataaseq sinnerlugu pisoqaassuseqartoq.

Nakkutilliisut tamanna isornartoqartippaat.

§ 9, imm. 2 naapertorlugu suliani sulisinnaassutsimik misissuisimanginneq

Qulaajaanermut ilaatillugu sulisinnaassutsimik misissuisoqassaaq.

§ 9 imm. 2 naapertorlugu suliani tamani, nakkutilliisut misissugaanni, sulisinnaassutsimik misissuineq suliamut ilaatinneqanngilaq.

Sulisinnaassutsimik misissuisoqarsimatinnagu, suliallu ilaanni nakorsap oqaaseqaataanik nutaanik piniartoqarsimatinnagu, nakkutilliisunut ajornakusoortorujussuuvoq suliap eqqortumik suliarineqarsimanerata nalilernissaa, aamma § 9, imm. 2 naapertorlugu tunniussinerup naammattumik uppernarsaateqarnerata/tunngavissaqarnerata nalilernissaa.

Tamanna nakkutilliisut annertuumik isornartoqartippaat, inassutigiumallugulu sulisinnaassutsumik misissuinerit siunissami immersorneqartassasut.

Iliuusissanik pilersaarut imaluunniit sulisinnaassutsimik naliliineq

Nakkutilliisut maluginiarpaat, suliani arlalinni iliuusissanik pilersaarutit imaluunniit sulisinnaassutsimik naliliinerit suliarineqartarsimasut, tamatuminnga ilanngullugit suliat sulisinnaassutsimik misissuineritaqanngitsut.

Nakkutilliisut kommuni nersuulaarusuppaat iliuusissanik pilersaarusiorsimammat. Taamaattoq nakkutilliisut erseqqissarumavaat, iliuusissanik pilersaarut sulisinnaassutsimik misissuinerit taarsiunneqarsinnaanngimmat, kisiannili iliuusissanik pilersaarut sulisinnaassutsimik misissuinerit tapertaasinnaammat.

Innuttaasut § 9, imm. 2 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsimasut

Nakkutilliisut malugeqqaat, taamaallaat innuttaasooq erseqqilluinnartumik sulisinnaassuseqanngippat (taamaallunilu qulaajaanermik, sulinerit misiliinerit piginnaanngorsaqqillunilu ingerlatsinerit aallartitsinissaq siunertaqarani) § 9, imm. 2 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqalersitsisoqartussaammat. Inatsisissat siunnersuummi § 9, imm. 2-mut oqaaseqaatit innersuunneqarput. Innuttaasup sulisinnaassuseqannginnera piffissallu ingerlanerani sulisinnaassuseqalersinnaannginnera uppersarneqarsimatinnagit, innuttaasooq qulaajaanermik aamma/imaluunniit piginnaanngorsaqqinnerit ingerlatsinerit aallartissaaq, ilaatigut sulisinnaassutsip qulaajarnissaa ilaatigullu sulisinnaassutsip annertusarlugulu inerisarnissaa siunertaralugit.

Nakkutilliisut tikkuarumavaat, qulaajaalluni ingerlatsisoqartussaammat, innuttaasup sulisinnaassusia, nukissarisai sulilernissamullu periarfissaasa qulaajarnissaat siunertaralugit, tamatumunngalu ilanngullugu sulisinnaanermik misissuineq ingerlanneqassaaq. Malittarisassat nutaat ilaatigut siunertaraat, innuttaasut sulisinnaassuseqalaartut annikitsumilluunniit sulisinnaassusillit amerlanerit sulilernissaat, tamatumunnga ilanngullugit akunnattumik (§ 16) aamma appasinnerpaamik (§ 15) siusinaartumik pensionisiallit.

§ 9, imm. 2 naapertorlugu suliat arlallit nakkutilliisunit misissorneqarput.

Soorlu aamma qulaani eqqaaneqartoq, nakorsap oqaaseqaatai (nutaat) aamma sulisinnaassutsimik misissuinerit suliani arlalinni amigaataapput. Sulisinnaanermik misissuinerit pigineqartinnagit, ilaannilu nakorsap oqaaseqaataanik nutaanik piniartoqarsimatinnagu, nakkutilliisunut assut ajornakusoortarpoq nalilissallugu, suliaq eqqortumik suliarineqarsimanersoq, aamma § 9, imm. 2 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqartitsilernissamut naammattumik uppersaateqarlunilu tunngavissaqarnerisooq, innuttaasup sulisinnaassuseqannginnera uppersaateqartanngimmat. Nakkutilliisut tamanna annertuumik isornartoqartippaat.

Taamaattoq suliani arlalinni suliat akimorlugit suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamit oqaaseqaateqartoqarsimavoq. Taakkua pigineqarnerat pitsaasuvoq, kisianni nakorsap oqaaseqaatai sulisinnaassutsimillu misissuinerit taarsersinnaanngilaat.

Nakkutilliisut nalilerpaat, innuttaasup ikaarsaariarnermi aqqissuussinnermiit § 9, imm. 2-mut nuunnerani suliat suliarineqarsimanngitsut. Tamanna nakkutilliisut annertuumik isornartoqartippaat.

§ 19 naapertorlugu suliaq – kukkusumik atuineq

Suliami ataatsimi innuttaasoq § 19 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqartussanngortinneqarsimavoq. Nakkutilliisut nalilerpaat tamanna kukkunerusoq, paarlaallugulu innuttaasoq § 9, imm. 2 naapertorlugu tunineqartussaasoq. Nakkutilliisut inassutigaat kommunip kukkuneq naqqissagaa.

Innuttaasut §§ 16-17 naapertorlugit siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsimasut

Innuttaasut arlallit akunnattumik imaluunniit qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsimapput (§§ 16-17). Imaappoq taakku tassaassasut innuttaasut sulisinnaassutsiminnik aalajangiiffigineqarsimasut, suliffimmik misileereerneramik, immaqalu piginnaangorsaqqereerneramik kingorna.

§ 16 akunnattumik siusinaartumik pensionisiat

Suliami ataatsimi innuttaasoq § 16 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsimavoq. Innuttaasoq § 16 naapertorlugu tunineqarsimammata, uppersaatit arlallit pigineqartussaapput, taakkununga ilanngullugit sulisinnaassutsimik misissuineq, oqaaseqaat + nassuiaat, sulisinnaassutsip procentinngorlugu aalajangiiffiginera, kisiannili taamaanngilaq. Taamaattoq suliami sulisinnaassutsumik misissuineq innersuunneqaraluarpoq, suliamulli ilaanani.

Nakkutilliisut naluaat isumaginninnermik ingerlatsivimmi qulaajaanermik ingerlatsisoqarsimanersoq. Innuttaasoq Majoriamiissimangilaq. Taamaattoq suliat akimorlugit suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamit inassuteqaateqartoqarsimavoq.

Pitsaasuvoq innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarnermi kingorna sapaatip-akunneranut nalunaaquttap akunnerini 20-ni suliffissarsisimammata.

Nakkutilliisut isumaqarput siusinaartumik pensionisiaqalersitsinissamut tunngavissat uppersaatillu naammangitsut, tak. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 30. juuni 2016-imeersoq, ilaatigut makku pillugit: (§ 1), sulisinnaassutsimik misissuineq (§ 4), allaaserinnineq, sulisinnaassutsimik inerisaaneq naliliinerlu (§ 5), uppersaasarsuineq (§ 6) il.il. Tamanna nakkutilliisut annertuumik isornartoqartippaat.

Nakkutilliisut isumaqarput kommunip innuttaasup tiimit suliffii annertusiartuaartissimasariaqaraluarai, soorlu immikkut ittumik suliniuteqarnikkut.

§ 17 qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat

Suliani pingasuni innuttaasut § 17 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsimapput. Innuttaasut § 17 naapertorlugu tunineqarsimammata, uppersaatit arlaqartut pigineqartussaapput.

Suliani pingasuni tamani sulisinnaassutsimik misissuisoqarsimangilaq. Taamaalluni aamma nutartikkanik sulisinnaassutsimik misissuisoqarsimangilaq. Taamaattoq suliami ataatsimi iliuusissanik pilersaarut ilaavoq.

Suliani marlunni ilaangillat: oqaaseqaat + nassuiaat.

Suliani marlunni innuttaasoq Majoriamiissimangilaq

Suliami allami innuttaasoq Majoriamiissimavoq, tamatumunnga ilanngullugu sulineramik misilliisimalluni, tamannalu pitsaasuvoq. Aammattaaq Majoriamiit oqaaseqaateqarpoq sulisinnaassuserlu procentinngorlugu aalajangerneqarsimalluni. Nakkutilliisut malugi-

niarpaat suliat akimorlugit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamit inassuteqaammi innut-
taasup sulisinnaassusia 25 % ataallugu nalilerneqarsimasoq assigalugu ullormut nal.ak.
3-4. Nakkutilliisut malugeqqaat ullormut nal. ak.-risa 3-4 assigimmatigit akunnattumik si-
usinaartumik pensionisiat (§ 16), tassaananik qaffasinnerpaamik siusinaartumik pen-
sionisiat (§ 17).

Nakkutilliisut isumaqarput suliani marlunni siusinaartumik pensionisiaqalersitsinissamut
tunngavissat uppersaatillu naammangitsut, tak. Siusinaartumik pensionisiat pillugit
Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 30. juuni 2016-imeersoq, ilaatigut
makkununga tunngatillugu: sulisinnaassuseq (§ 1), sulisinnaassutsimik misissuineq
(§ 4), sulisinnaassutsimik allaaserinnineq, inerisaaneq nallinerlu (§ 5), uppersaatit
(§ 6) il.il.

Nakkutilliisut tamanna annertuumik isornartoqartippaat.

Innuttaasunik tusarniaasoqarsimannginnera

Kommunip innuttaasut suliap suliarineranut peqataatissavai, tamatumunnga ilanngullugu
innuttaasoq tusarniaaffigalugu, tak. Pisortat ingerlatsiviini suliat suliarineqartarnerat
pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8, 13. juni 1994-immersumi § 19. aammattaaq Si-
usinaartumik pensionisiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15,
30. juni 2016-imeersumi uppersaasarsuisarneq pillugu § 6-imi ersippoq, sulisinnaas-
sutsip, sulisinnaassutsip procentinngornerata aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit
aalajangiinerit ilaatigut tunngavigissagaat inuup ilaatigut sulisinnaassutsimik misissuineq
inaarutaasooq, nalunaaquttap akunneri qassit sulisinnaaneraniq nassuiaat il.il. pillugit
oqaaseqaatai (§ 6 imm. 6). § 6 imm. 2-mi ersippoq kommunip uppersaatit inummut
pineqartumut oqaaseqaateqarfigisassatut saqqummiutissagai. Inuup oqaaseqaatigiun-
nagai pillugit kommuni nassuiaassissaaq.

Taamaalliluni kommunip innuttaasoq suliaq pillugu aalajangiisoqannginnerani tusarni-
aaffigissavaa.

Suliani nakkutilliisut misissugaanni tamani tusarniaasoqarsimanngilaq.

Tusarniaasoqarsimannginnera nakkutilliisut annertuumik isornartoqartippaat. Nak-
kutilliisut inassutigaat siunissami kommunip innuttaasut aalajangiisoqannginnerani tusar-
niaaffigisassagai. Taamaaliornikkut aammattaaq naammagittaalliornerusinnaasut pin-
ngitsoortinniarneqarsinnaapput.

§ 19 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiaqalersitsineq, kisianni innuttaasoq iller- sugaasumik suliffeqartitaavog

Innuttaasup sulisinnaassusia 50 %-iusutut nalilerneqarsimavoq Suliaq naapertorlugu in-
nuttaasoq ullormut nal.ak.-ni 6-ini illersugaasumik suliffeqarpoq (DIH-mi). Taamaamat
innuttaasoq § 19-imut inissinneqarani § 16-imiissaaq.

Nakkutilliisut maluginiarpaat siusinaartumik pensionisianik tunniussisoqarsimanngitsoq
2018-imiit maannamut.

Innuttaasoq § 16 naapertorlugu pisartagaqartinneqarmat, uppersaatit arlaqartut pigi-
neqartussaapput, taakkununga ilanngullugu sulisinnaassutsimik misissuineq, **kisiannili
taamaattoqanngilaq**. Innuttaasoq Majoriamiissimanersoq ersernerluppoq. Taamaattoq
suliat akimorlugit suleqatigiinnissamut ataatsimiititaliamut inassuteqaat pigineqarpoq.

Taamaamat nakkutilliisut isumaqarput siusinaartumik pensionisiaqartitsinissamut
naammangitsunik tunngavissaqarluni uppersaatissaqartoq, tak. Siusinaartumik pen-
sionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 30. juuni 2016-imeer-
soq, ilaatigut makku pillugit: sulisinnaassuseqarneq (§ 1), sulisinnaassutsimik misissuineq

(§ 4), sulisinnaassutsip allaaserinera, ineriartortinnera nalilerneralu (§ 5), uppernarsaatit (§ 6) il.il.

Aalajangiineq pillugu innuttaasumut allagaqarsimanginneq

Suliaq aalajangiiffigineqarpat, innuttaasoq aalajangiineq pillugu allakkanik nassinneqassaaq naammagittaalliorsinnaamermut ilitsersuummik ilaqartumik.

Sulianit qulingiluanit arfinilinni aalajangiineq pillugu allakkanik suliamut ilanngussisoqarsimangilaq.

Tamanna nakkutilliisut annertuumik isornartoqartippaat. Isornartorsiuneq aammattaaq ilungersunartuuvoq, Isumaginninnermi Maalaaruteqartarfiup erseqqissarnikummagu, aalajangiinermut allagaq siulleq naammagittaalliteqartoqarnerani aalajangiisuussasoq.

Aalajangiineq pillugu allakkap imarisaasa Winformatikkillu imminnut naapertuutinninnet

Suliami ataatsimi innuttaasumut aalajangiineq pillugu allakkani Winformatikkimilu sulisinnaassutsimut tunngasut ersipput. Aalajangiineq pillugu allakkani ersippoq innuttaasoq 20-40 %-imik sulisinnaassuseqartoq, Winformatikkimili sulisinnaassusia 50 %-iuluni.

Winformatikkimi suliamut uppernarsaatinik il.il. ilanngussiarnissaq

Pingaartuuvoq uppernarsaatit Winformatikkimi suliamut ilanngunneqartarnissaat. Suliani arlalinni ilanngussat innersuunneqartarput, Suliani arlalinni ilanngussat innersuunneqarput, kisiannili Winformatikkimi suliamut ilaangitsut.

Immikkoortoq 3: Kommunimi sulianik suliarinnittarnermik misissueqqissaarneq

Apersuinerit, sulianik misissuinerit kisitsisitigullu paasissutissanik misissuinerit tunuliaqutaralugit unamminartut pingaernerit pingasut saqqummiunneqarsinnaapput, kommunip inatsisunik atuutsitsinerata inatsisip imarisaanit siunertaanillu allaaneruffigisaat:

- Siusinaartumik pensionisiallit malunnaatilimmik ikittuinnaat appasinnerpaamik aamma akunnattumik siusinaartumik pensionisiaqartussatut nalilerneqarput/naliliiffigeqqinneqarput, aamma siusinaartumik pensionisiallit malunnaatilimmik amerlasuut § 17 imaluunniit § 9 imm. 2 naapertorlugit nalilerneqarput/naliliiffigeqqinneqarput. Tamatumunnga ilaatigut pissutaapput:
 - Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut sulisinnaassusaat naammattumik pilerseqqinneqartanngilaq.
 - Innuttaasut ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerminnik naammassisut ikippallaat sulinermik misiliisarput aamma/imaluunniit piginnaanngorsaqqittarlutik.
- Suliat ukiumut nalilersoqqinneqartartut, naammaginartumik itisileriffigalugillu suliarineqartartut amerlassusaat ikippallaaqaat, kommunip – taama sukkassuseqarluni - siusinaartumik pensionisialinnik tamanik 2021 qiterpaartinnagu nalilersueqqinnissaminik angumersinissaanut. Taamaalilluni qularnarpoq kommunip Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersumi § 43 imm. 1 piviusunngortissinnaaneraa.
- Kommunip sulianik suliaqarnera amerlasuunik amigaaqartiterpoq.

Piffissaq killilik 0 – Periusissiamik ilusilersuineq aamma aaqqissuussaanermik suliaassanik suliarinnissinnaasumik pilersitsineq

Nakkutilliisut ima oqaaseqaateqassapput:

Aaqqissuussegqinnerup aallartinneraniilli piviusunngortitsiniarluni pingaarnertut periusissiap amigaataanera

Ukiut tallimat ingerlaneranni siusinaartumik pensionisiallit taama amerlatigisut suliarinissaannut pisariaqarpoq, kommunip periusissiorluni suleriaaseqarnissaa aamma siusinaartumik pensionisiallit 859-900-t missaanniittut qanoq nalilersoqqinnissaannut, sania-tigullu qinnuteqartut nutaat suliarinissaannut, pilersaarusiornissaa.

Pingaartuuvoq kommunimi aqutsisut suliaassanik "piginneqataasutut" pissusilersornissaat, aaqqissuussegqinnerullu qanoq piviusunngortinnissaa pillugu periusissioqataanis-saat.

Sulianik ingerlatseriaaseqartoqarpoq, tassani sulianik suliarinnittut, Majoriamit suliffiit pil-lugit siunnersortit ilitsersuineramik kajumissaarinermillu ingerlatsinerit pigin-naanngorsaqqiinerillu isumannaarneqartarlutik. Aqutsisut ataatsimiinnerni taakkunani peqataasarput.

Taamaattoq kommunimi apersuinerit takutippaat, ukiuni marlussunni siullerni pineqartup iluani pingaarnertigut periusissiaqannginneq annertuumik kommunimi malunnaateqarsi-masooq. Suliniutinut piffissami aalajangersimasumi killiffigingallagassaannik anguniagas-saliortoqarsimangilaq, imaluunniit qanoq iliorluni suliat akimorlugit sulisinnaassutsumik annertusaanissaaq pillugu tunngavissiortoqarani. Aammattaaq kommunimi suliffissaqarti-tsiffiit inissiaqartitsisut, siusinaartumik pensionisiallinnik nalilersuiffigeqqinneqartunik amerlasuunik sulisitsisinnaasunik, pilersinniarlugit periusissiortoqarsimangilaq. Aam-mattaaq isumaginninnermik ingerlatsivimmi maanna aqutsisuusut oqaatigaat, aaqqissu-usseqqinnerup ukiuni siullerni aalajangersimasunik periuseqarneq sulianillu suliaqar-nermi uppersaasersuinissamik piumasaqaatinik piviusunngortitsinissaaq annertuumik amigaataasimasut.

2021-p qiterpaarneraniit pineqartunut tunngasut 100 %-imik kommuninit aningaasaler-sorneqalersussaapput. Kommuneqarfik Sermersooq kommuninit kisiartaalluni, malun-naatilimmik amerliartortunik siusinaartumik pensionisiaqartoqarpoq. Tamanna ingerlaan-nassaguni kommunip aningaasaqarneranut sunniuteqassaaq. Nakkutilliisumik kommu-nimi unamminartoq tamanna illutatungilerniarlugu erseqqissumik iliuseqartoqarnera takusinnaanngilaat.

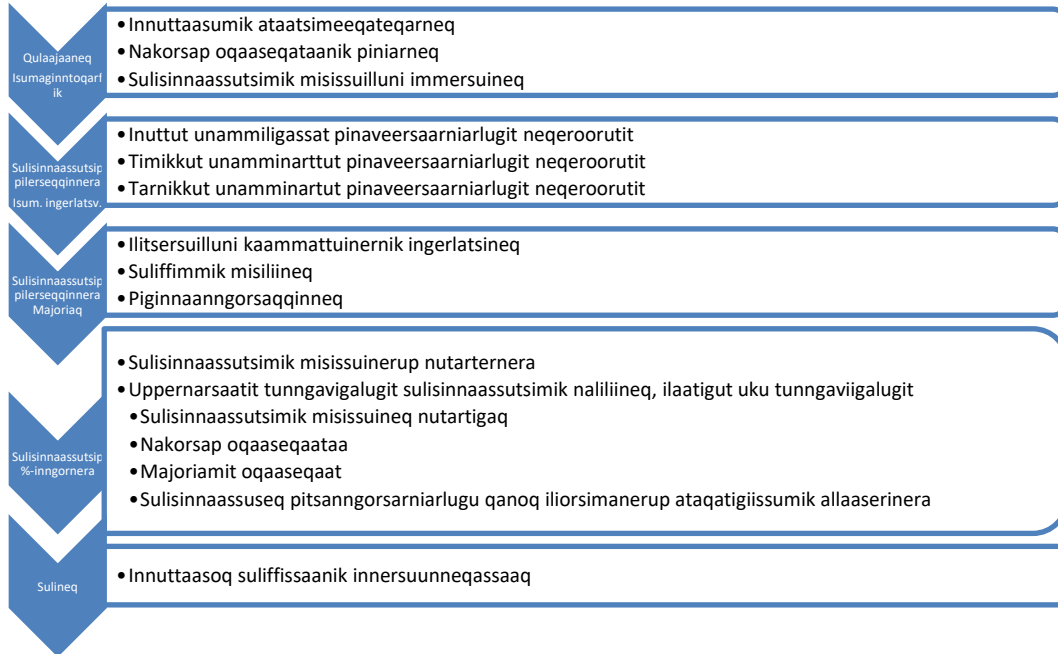
§ 43 imm. 2 naapertorlugu kommunip 2021 qiterpaartinnagu siusinaartumik pensionisiallit tamaasa nalilersoqqittussavai. Isumaginninnermik ingerlatsiviup aqutsisuniit peqqussut naapertorlugu, isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulianik suliaqartut minnerpaamik oqaloqatiginninnerit tallimat sapaatip-akunneranut ingerlattussaavaat. Isumaginninner-mik ingerlatsiviup aqutsisuisa ilimagaat, tamatuma kingunerissagaa suliat ikaarsaariar-nermi aaqqissuussinermiittut naammassisat malunnaatilimmik amerleriarnerat. Nakkuti-liisut tamanna isumaginninnermik ingerlatsiviup aqutsisuisa suliat amerlisinniarlugit iliuseqarnerannut naleqqiullugu alloriarnertut pitsaasutut isigaat. Taamaattoq nakkutilliisut isumaqarput, kommunip eqqarsaatigisimangikkaa isumaginninnermik ingerlatsi-

vimmi qulaajaalluni ingerlatsinerit amerlanerusut, Majoriamit peqqinnissaqarfimmillu isumagineqarsinnaajumaarnersut. Siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut amerlannerit ilitsersorneqarlutillu kajumissaarneqarnermik ingerlatsissappata imaluunniit nakorsamit oqaaseqaaserneqassappata, tamanna akimmiffiulersinnaavoq utaqqinermillu kinguneqarluni, Majoriap peqqinnissaqarfiullu suliassat amerlanerulernerat angummaffigisinnaanngipassuk.

Suliat akimorlugit periutsit naammaginakannersumik pitsaassusillit

Ataani takussutissiami 2-mi takutinneqartutut siusinaartumik pensionisiat pillugit suliame piffissat killillit tallimat tikillugit aqqusaarneqartussaapput, innuttaasoq sulisinnaasuseqartutut nalilerneqarpat. Innuttaasoq § 9 imm. 1-2, § 23 imaluunniit § 43. imm. 3, naapertorlugit siusinaartumik pensionisiaqartinneqalissappat piffissat killillit ilaat alorneqassapput.

Takussutissiaq 2. Siusinaartumik pensionisianik suliaqarnermi piffissat killillit 5 aqquasaagassat takussutissiarinerat.

Takussutissiami ilaatigut takutinneqarpoq siusinaartumik pensionisiat pillugit suliap kommunimi ingerlatsiviit assigiinngitsut aqquasaartussaagai. Nakkutilliisut isumaqarput isumaginninnermik ingerlatsivik, Majoriaq Nuummilu peqqinnissaqarfik peqatigalugit naammaginakannersumik pitsaassusilimmik suleqatigiilersimasut, kikkut suna suliarissaneraat aalajangersimasumik periuseqartinneqarluni. Tamanna pitsaasuvoq, suliallu sunniuteqarluarnnerusumik suliarinissaannut iluaqutaalluni.

Siunertamut atugassatut aningaasaliissutit amerlanersaat kommunip atorpai - tamakernagilli

Siusinaartumik pensionisianik aaqjissuusseqqinnermut atatillugu Naalakkersuisut siunertamut aalajangersimasumut atugassanik marlunnik immikkut aningaasaliipput, kommunimi sulianik suliaqartut amerlanerit atorfinitsinnissaannut atugassanik, tak. Nalu-naarsuiffik 6 ataaniittoq. Aningaasaliissutit immikkut naatsorsuussaapput sulianik suliaqarnermi nukissanik amerlanerik pisariaqartitsinnermut atugassatut aamma sulisinnaassutsimik annertusaalluni neqeroorutitut amerlanerusunut il.il. atugassatut. Kommuneqarfik Sermersooq ukiumut 1,1-2,2 mio. kr. missaannik tunineqarpoq. Nakkutilliisut ilisimatinneqarput aningaasaliissutit atorneqarsimasut siusinaartumik pensionisiallit nalilersoqqinnissaannut/nalilersornissaannut sulianik suliaqartut marluk atorfinitsinnerinut. Tamanna 2016-imi aamma 2019-2020-mi aningaasaliissutinik tamakkiiffiunngilaq, tamakkingajallugilli. Taamaattoq nakkutilliisut nalilerpaat kommunip aningaasaliissutit 2017-2018 tamakkeqqajarnagit atorsimagai. Aningaasat taakku atorneqarsimasinnaagaluarput siusinaartumik pensionisialinnut neqeroorutit amigaataasut pilersinnissaannut

Nalunaarsuiffik 7. Sullissisunut amerlanerusunut aningaasaliissutitut takussutissaq, ata-atsimoortumik tapiissutitigut agguataarneqarsimasut.

	Kujalleq	Sermersooq	Qeqqata	Qaasuitsup	Avannaata	Qeqertalik	I alt
2016	431.130	1.106.817	543.052	1.019.001			3.100.000
2017	864.148	2.210.066	1.100.702	2.025.084			6.200.000
2018	613.906	1.711.815	828.564		934.898	610.818	4.700.000
2019	417.979	1.165.491	564.128		636.526	415.876	3.200.000
2020	417.979	1.165.491	564.128		636.526	415.876	3.200.000

Nakkutilliisut isumaqarput, kommunip eqqarsaatigisimangikkaa sulianik suliaqartut amerlassusissaat qanoq pineqassanersoq, aningaasaliissutit 2020-ip naanerani atuuk-kunnaarpata.

Sulisunik ilinniartitsineq

Nakkutilliisut nalilerpaat Nuummi isumaginninnermik ingerlatsivimmi Majoriamilu sulianik suliaqartut aqqissuusseqqinnerup siunertaa naapertuuttumik paasisimagaat. Taamaattoq sulianik suliaqartut aallaqqaammumt inatsit siusinaartumik pensionisianik aqqissuusseqqinnerup tunuliaqutaa pillugu naammattumik ilinniartinneqarsimangillat. Taamaallitut sulianik suliaqartut annertuumik namminneerlutik inatsisit paasiniartari-aqarsimavaat.

Nakkutilliisut isumaqarput isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisut siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisit arlalitsigut paatsoorlugu nassuiartarsimagaat. Tamanna annermik erserpoq inatsimmi § 19-ip, § 23-p aamma § 43, imm. 3-p amigartumik paasineqartarsimaneratigut aamma § 9, imm. 2 naapertorlugu nalunaarsukkani, tamannalu kingusinnerusukkut allaaserineqassaaq. Tamatuma saniatigut isumaginninnermi sulianut tunngatillugu piginnaasanik ineriartortitsinissaq arlalitsigut pisariaqartinneqarpoq, ilaatigut nakorsap oqaaseqaataasa qanoq nassuiarneqarnissaannut tunngatillugu.

Inassuteqaatit

Makku inassuteqaatigineqarput:

- *Kommuni susassaqrifiit akimorlugit kommunimi tamarmi atuuttumik periusissiaqassaaq*
Pitsaasuvoq kommuni isumaginninnermik ingerlatsivimmi suliat naammassissat pillugit piumasaqaatinik pilersitsisimammatt. Taamaaliernerup kommunip 2021-p qiterpaarnissaata tamanik nalilersueqqissinnaanerata ilimanssusia anertusitippaa. Taamaattorli aamma kommunip ingerlatsiviata sinnerani suliatigut naammassissat pillugit piumasaqaasiortoqartariaqaralarpoq. Iluaqutaanaviangilaq isumaginninnermik ingerlatsiviup qulaajaalluni suliat amerlasuut naammassissappagit, kisiannili ilitersuilluni kajumissaarillunilu ingerlatsivissat, piginnaanngorsaaqilluni ingerlatsivissat imaluunniit sulisinnaassutsimik pilersitseqqinniarluni neqeroorutit pigineqaratik.
- *Aningaasaliissutit 2020-mi atuukkunnaarpata qanoq pisoqarnissaa eqqarsaatigisiuk.*
Nakkutilliisut nalilerpaat aningaasaliissutit atuukkunnaarneranni kommuni suli ingerlaavartumik nalilersueqqilluni nalilersillunilu suliassanik annertuumik isumagissaqassasoq. Kommunip nalilissavaa, sulianik suliaqartut amerlassusaat

aningaasaliissutit taamaatinnerisa kingorna taamaaginnassanersoq. Nakkutilliusut nalilerpaat sulisut ikilissappata kommunip siunissami suliasat naammassinnaassanngikkai.

- *Kommunip sulianik suliaqartuni tamani inatsisitigut isumaginninnikkullu suliatigut piginnaasat naammattuunissaat qularnaassavaa.*

Innuttaasup suleqqilernissaminut piomassusaata pisinnaassusiatalu pilerseqqin-neqarnissaa qanoq pisinnaanersoq nalilissagaanni, isumaginninnermi suliatigut annertuunik pisinnaasaqartariaqarpoq. Nakkutilliusut inassutigaat, isumaginninnermik ingerlatsivimmi aamma Majoriami sulisunut, isumaginninnermi suliatigut pisinnaasaminnik annertusaanissamik pisariaqartitsisunut ilinniartitseqqinnissaq, pikkorissaanissaq aamma/imaluunniit sanileqarluni ilinniartitaanissaq kommunip pilersaarusiussagaa. Kommunip Kommune Qeqertalik isumassarsiorfigisinnavaa, tassanimi maanna piginnaasatigut amigaataasut misissuiffiqeqqissaar-neqarmata.

Aammattaaq kommunip nammineq inatsisilerisuni isumasiorsinnaavai siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisip nassuiarnissaanut naleqqiullugu.

Sulianik suliarinnittut akuttunngitsunik kommunip nammineq inatsisilerituunik siunersueqatiginnittartut kommunip ilisimatitsissutigaa.

Piffissaq killilik 1 – Isumaginninnermik ingerlatsivimmi qulaajaaneq

Nakkutilliusut ima oqaaseqaateqassapput:

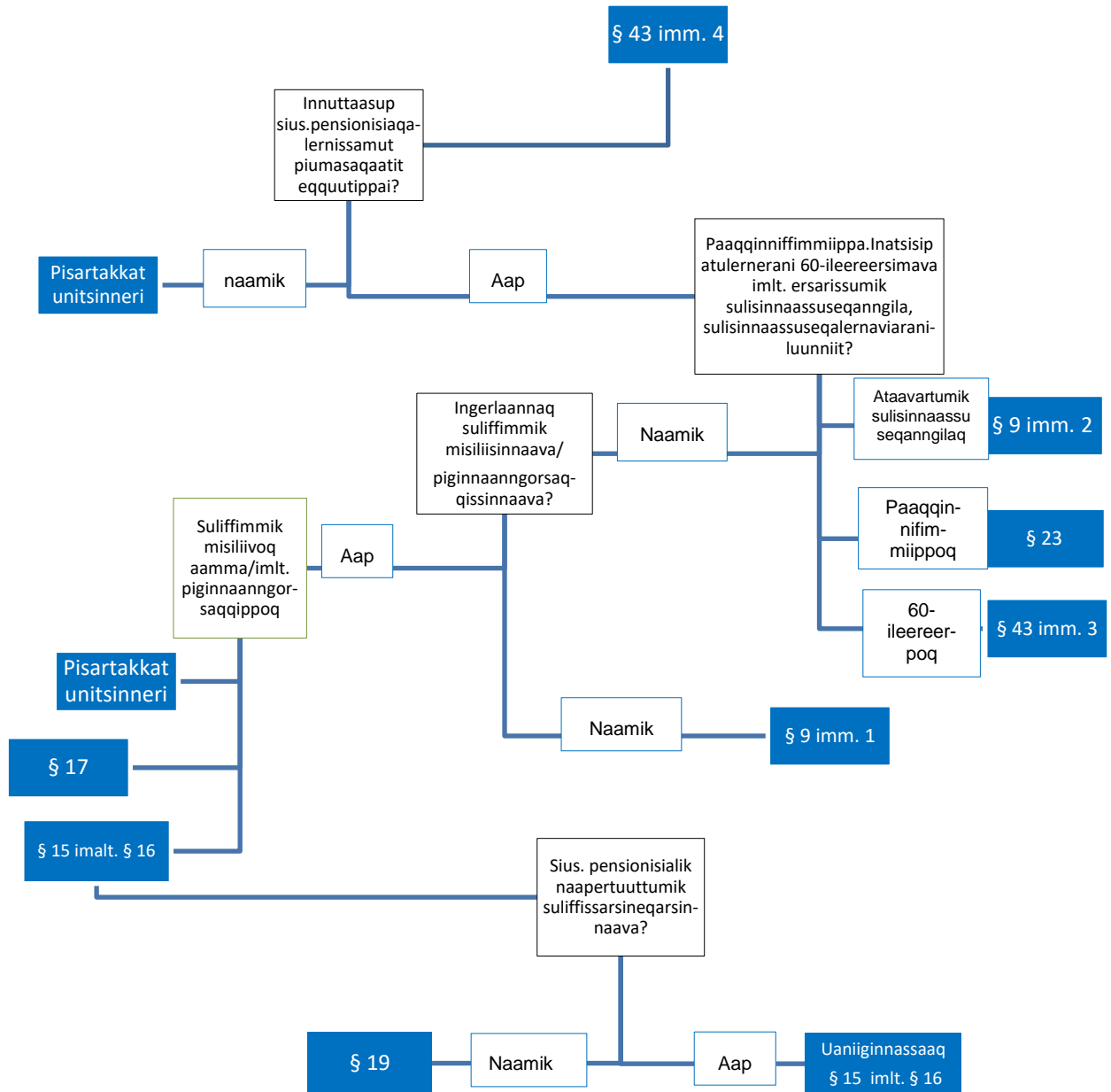
Suliat suliarineranni amigaataasut

Qulaajaanermik ingerlatsinermi isumaginninnermik ingerlatsiviup siusinaartumik pensionisiallit / siusinaartumik pensionisiaqalerumallutik qinnuteqartut tamaasa ataatsimiig-aqqussavai, nakorsap oqaaseqaataanik piniarluni, sulisinnaassutsimik misissuilluni ingerlaqqeriarnissarlu pillugu ilisimatitsilluni.

Taama pinngitsoorneqarsinnaasutuat tassaapput, siusinaartumik pensionisiallit aqqjissusseqqinnerup aallartinnerani 60-inik ukoqalereersimasut, siusinaartumik pensionis-qartinneqalereersimasut, piginnaanngorsaqqinneqarnissaminnillu kissaateqanngitsut (§ 43 imm. 3), imaluunniit innuttaasut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut inissitat (§ 23).

Inatsit aallivalugu sulianik suliaqarnek pisariillisarlugu ima isikkoqassaaq:

Takussutissiaq 2. Nalilersueqqilluni suliap suliarinerata takussutissiarinera⁴

§ 43 imm. 3 aamma § 23 naapertorlugit suliat eqqaassanngikkaanni, nalilersuilluni nalilersueqqillunilu suliani tamani innuttaasut ataatsimeeqatigineqassapput, nakorsap oqaaseqaataanik piniartoqassaaq, sulisinnaassutsimik misissuisoqassaaq il.il. Sukumiisumik nalilersoneqassaaq, kommunip suliniutit suut aallartissinnaanerai, innuttaasup sulisinnaassusia annertusarumallugu, suliallu ingerlanera ataatsimoortumik allaaserineqassalluni, tak. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartus-sat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-imeersumi §§ 5-6.

⁴ Takussutissiami uani § 9, imm. 1 ilaavoq. Nakkutillinermit nalunaarusiami aallaaviuvoq kommunip siunissami § 9, imm. 1 atorsinnaassagaa.

Nakkutilliisut sulianik misissuineq kommunillu nammineq oqaatigisai naapertorlugit nalilerpaat, § 9, imm. 2 naapertorlugu suliani amerlasuuni immaqalu § 17 naapertorlugu suliani arlalinni periuseq tamanna maleruarsimangikkaa. Ingerlatsinermi periuseq tamanna unitsittariaqarpoq.

§ 9 imm. 2 imaluunniit § 17 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit 31-t maannak-korpiaq 28.000 kr sinnerlugit isertitalit ilaat sulinermit isertitaqassappata, tamanna ersi-utaassaaq kommunip § 9 imm. 2 imaluunniit § 17 naapertorlugu qaffasinnerpaanik siusi-naartumik pensionisiaqartitsisarnerminik naammaginatsumik peqqissaarussisimangin-neranut. Tamanna kommunip erseqqinnerusumik misissortariaqarjaa.

Siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aqqissuussinermit, inatsisip atuuti-lernerani 60-inik ukioqalereersimasut, tamatigut naliliiffigeqqinneqartariaqanngillat. Taamaattoq kommunip pisussaaffigaa, Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersumi § 43-mut oqaaseqaatit naapertorlugit, siusinaartumik pensionisialinnut inatsisip atuutilernerani 60-it sinnerlugit sinnerlugit ukiulinnut ilisimatitsissutigissallugu, piginnaangorsaqqinnissamik immikkut naleqqussakkamik neqeroorfigineqartussaasut. Taamaaliortoqarsimangilaq.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-imeersumi. § 6 naapertorlugu kommunip uppersartussaavaa naluna-aquttap akunnerini qassini innuttaasoq sulisinnaanersoq. Taamaamat innuttaasoq suliffimmik misiliisussaavoq aamma/imaluunniit piginnaangorsaqqilluni. Innuttaasoq §§ 15, 16 aamma 17 naapertorlugit taamaallaat nalunaarsorneqarsinnaavoq, nalunaaqut-tap akunneri suliffiusinnaasut aalajangiunneqarsinnaappata. Innuttaasoq suliffimmik misiliisimappat aamma/imaluunniit Majoriami piginnaangorsaqqinnermik ingerlatsi-simappat, qaffasinnerpaanillu siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarluni, suliaq tamanna kommunip Winformatikkimi § 17 naapertorlugu suliatut nalunaarsussavaa. Akerlianilli innuttaasoq qaffasinnerpaanik siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarpat suliffimmik misileeqqaarani aamma/imaluunniit piginnaangorsaqqaarani, nalunaaquttap akunneri suliffiusinnaasut erseqqissumik aalajangiunneqarsinnaanngillat, taamaallunilu innuttaasoq § 17 naapertorlugu nalunaarsorneqarsinnaanani. Paarlaallugu kommunip suliat taamaattut Winformatikkimi § 9 imm. 1-itut imaluunniit § 9 imm. 2-tut nalunaarsus-savai. Aalajangersakkamut apeqqutaavoq, aalajangersakkat marluusut arlaat kommunip siumoortumik suliffimmik misiliitsinngikkaluarluni aamma/imaluunniit pigin-naangorsaqqinnermik ingerlatsinngikkaluarluni annertunerpaamik siusinaartumik pen-sionisiaqartitsinermit atorsimaneraa.

Nakkutilliinermut atatillugu apersuinermit erserpoq, kommunip § 9 imm. 1-2-mik aamma § 17-imik atueriaasiata nalunaarsueriaasiatalu erseqqissarneqarnissaa pisari-aqartoq.

§ 9 imm. 2 taamaallaat atorpeqassaaq innuttaasoq sulisinnaassuseqanngippat, piffissa-milu ungasinnerusumi sulisinnaassuseqalernaviannngippat, innuttaasullu pigin-naangorsaqqinnissaa ataavartumik siunertaqanngippat. Erseqqissarneqassaaq taama pisoqannginnerani kommunip sulisinnaassusikkilisimanerup illuatungilernissaanut isu-maginninnikkut peqqissutsikkulluunniit suliniutit aqutugalugit periarfissat misissoqqaart-ariaqarmagit.

§ 9 imm. 1 atorneqassaaq innuttaasup sulisinnaassusia ataavartumik annikillisimatillugu, imalu annikilligallarsimatillugu innuttaasup piginnaangorsaqqinnissaa siunertaqassanani. Erseqqissarneqassaaq taama pisoqannginnerani kommunip isumaginninnikut peqqissutsikkulluunniit suliniutit aqutugalugit sulisinnaassutsip annikillisimanerata illuatungilersinnaaneranut periarfissat misissoqqaarsimassammagit. § 9 imm. 1 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit siusinaartumik pensionisiat pillugit suliat allat assigalugit ukiut tallimat qaangiunnerani nalilersoqqinneqartassapput, tamatumalu ilaatigut kinguneraa, kommunip innuttaasup sulisinnaassusiata annertusarnissaa pisussaaffigimagu.

§ 17 nalunaarsuinissamut periarfissatut atorneqassaaq siusinaartumik pensionisiallip sulisinnaassusia ataavartumik 0-25 %-imut nalilerneqartumik annikillisimatillugu. Innuttaasooq § 17 naapertorlugu nalunaarsorneqassaaq, innuttaasup sulinermik misiliineq aamma/imaluunniit piginnaangorsaqqinneq naammassisimappagu. Imaappasippoq kommunip § 9, imm. 1 § 17-imut paarlaattarsimagaa, naliliilluni/nalileeqqilluni suliaq Winformatikkimut nalunaarsorneqassatillugu. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq Siusinaartumik pensionisiat pillugit Ilitsersuut eqqoqqissaarsimangimmat.

Isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisut apersorneranni siusinaartumik pensionisiallit ulloq unnuarlu paaqqinniffinniittut suliarinerisa ingerlasarnerat apeqqutigineqarpoq. Nakkutilliisut erseqqissassavaat, innuttaasut § 23 naapertorlugu nalunaarsorsimasut sulisinnaassusiat nalilersorneqassanngimmat. Naatsorsuutigineqarpoq, innuttaasut taakku ulloq unnuarlu paaqqinniffimmiikkunik sulisinnaassuseqassanngitsut, taamaammallu qulaajaalluni ingerlatsineq aqqusaartussaanaagu.

Innuttaasunik tusarniaasimanginneq

Suliap aalajangiiffineqannginnerani, kommunip innuttaasooq tusarniaaffigeqqaassavaa. Sulianik misissuinerup ilimanarsisippaa, kommunip piumasaqaat tamanna piviusunngortissimangikkaa.

Nakkutilliisut inassutigaa, kommunip siunissami innuttaasut tusarniaaffigisassagai, aalajangiisoqannginnerani. Taamaaliornerup aammattaaq naammagittaalliutit ikilisissavai.

Kajumilersitsiniarnermik aamma pineqaatissiinermik atuinissamut naleqqiullugu unamminartut.

Qulaani takutinneqarpoq, aalajangersakkat assigiinngitsut atorneqarnerinut naleqqiullugu kommunimi suliat suliarineranni arlalinnik kukkuneqartoq. Taamaattoq nakkutilliisut pitsaasutut isigaat, innuttaasut sulilernissamut qaninnerulernissaannik aaqqissuusseqqinnerup siunertaa sulianik suliaqartut nalinginnaasumik paasillu-arsimammassuk, paasinninnerlu tamanna aallaavigalugu pimoorullugu sulillutik. Pingaartorujussuuvoq sulianik suliaqarnermi innuttaasup sulisinnaassutsiminik anner-tusaanissaanik sulileqqinnissaanillu aallaaveqarluni sulinissaq.

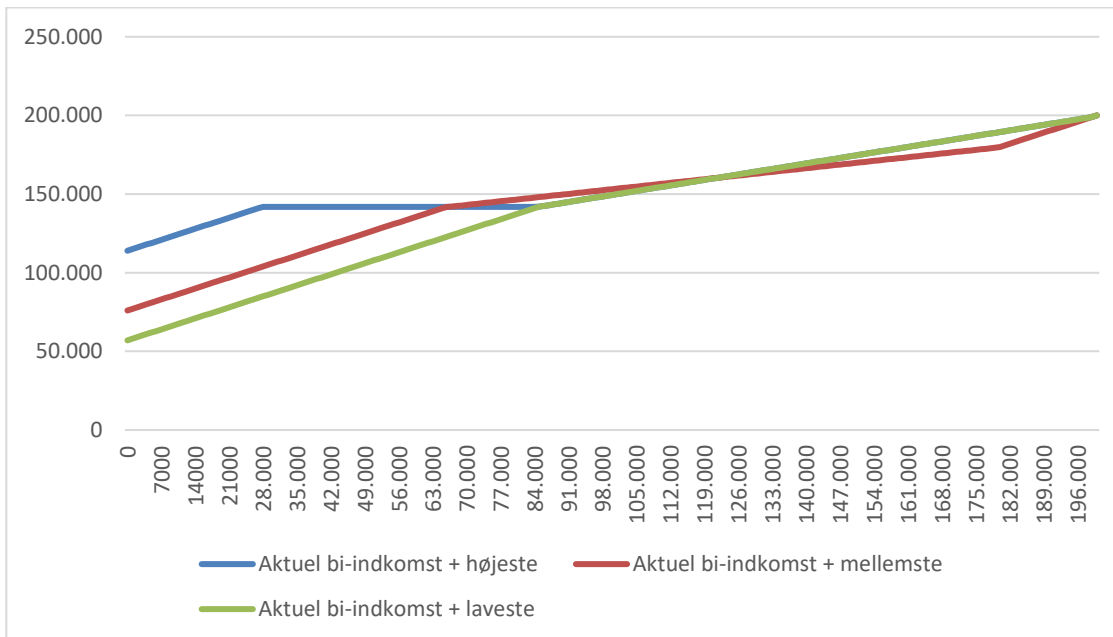
Kommunip unamminartutut misigivaa, innuttaasut amerlanerit uniinnarluni pilersugaa-nermiit nammineerluni sulilernissamut ikaarsaariarnissamik annertunerusumik kissaa-teqannginnerat. Tamatumunnga pissutaapput pisinnaasaqannginneq imaluunniit pi-umassuseqannginneq. Innuttaasut arlallit maannakkorpiaq sulisinnaanngillat – piumaga-luarlutilluunniit – tarnikkut, inooqatigiissutsikkut timikkulluunniit ajornartorsiutit pissuti-

galugit. Innuttaasunut taakkununga naleqqiullugu sulianik suliaqarneq isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisinnaassutsimik pilersitseqqinniarneq pillugu immikkoortumi tul-liuttumi allaaserineqassaaq.

Taamaattoq aamma kommuni nakkutilliisunut oqarpoq, innuttaasut arlaqartut sulisinna-assuseqaraluartut tamatumangali kissaateqanngitsut, taamaalillutillu akunnattunik/ap-pasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalernissaminnik akerlilersuisut. Kajumis-suseqannginnermut pissutaavioq aningaasaqarnikkut pilerinartoqannginnera aamma uniinnarluni pilersugaalluni ulluinnarisap sulineramik taarsernissaanut kissaateqanngin-neq. Innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqarnermiit piffissap ilaani sulisarnissamut nuunnissaminnik kissaateqartinnagu, misilittakkat tamarmik takutippaat innuttaasup sulilersinniarnera assorsuaq ajornakusoortartoq. Taamaammat pingaaruteqarpoq kom-munip innuttaasumik kajumilersitsinissaa.

Aningaasaqarnikkut kajumissaatinut naleqqiullugu, aaqqissuusseqqinneq ima aaqqissu-gaavoq, innuttaasup saniatigut isertitaqalaartartunut imminut akilersinnaalluni akunnat-tumik imaluunniit appasinnerpaanik siusinaartumik pensionisiaqalernissaaq. Naak siusi-naartumik pensionisiat aningaasartaat aaqqissuussinerup aappaaniit aappaanut nuun-nermi ikilisaraluartut, pensioninut atatillugu ilanngaait illuatungaaticut qaffattarput. Taamaattoq nakkutilliisut isumaqarput kommunimi innuttaasullu akornanni erseqqissu-mik ilisimaneqanngitsooq qaqugukkut imminut akilersinnaanersoq qaffasinnerpaamik si-usinaartumik pensionisianiit akunnattumik siusinaartumik pensionisianut imaluunniit aku-unnattumik siusinaartumik pensionisianiit appasinnerpaanut nuunnissaaq. Taamaammat tamatuma kinguneraa innuttaasut amerlavallaat aallaqqaataaniilli suliamik suliaqarner-mut pimoorullugu peqataanissartik kissaatigisanngimmassuk, qaammammut isertitamik appariarnissaat ernummatigingamikku. Tamatuma kommunip qulaajaaniarnera ajor-nakusoortilertarpaa, pissusiviusullu malillugit kingunerisarlugu § 17 naapertorlugu aala-jangiinerit siunertamut naapertuutinngitsumik amerlavallaarnerat, innuttaasut qaffasin-nerpaamik siusinaartumik pensionisiaqarnertik ingerlatiinnarniartuartarmassuk. Siusinaartumik pensionisiat ima aaqqissugaapput, innuttaasup siusinaartumik pensioni-siai innuttaasup maanna saniatigut isertitaanut katigunneqarpata ima isikkoqassam-mata:

Takussutissiaq 3. Maanna saniatigut isertitat pensioninut isertitanut katigullugit

Takussutissiap takutippaa, aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaasoq qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisianiit akunnattumik siusinaartumik pensionisiant nuunnissaq, maanna saniatigut isertitat 67.000 kr missaanniippata, appasinnerpaamillu siusinaartumik pensionisiant nuunnissaq imminut akilersinnaasoq saniatigut isertitat 123.000 kr missaanniippata. Siusinaartumik pensionisiallit amerlasuut tamatumanga nassuaanneqarnikuunnginnamik qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqarnissaminnik kissaateqarnertik attatiinnartarpaat suliunnaartarlutillu, maanna saniatigut isertitanik ilanngaanneqarnissamut killiliussaq 28.000 kr-usoq anguneqaraangat. Tamatumama kommunip innuttaasup akunnattumik appasinnerpaamilluunniit siusinaartumik pensionisiaqalernissaa anguniarlugu innuttaasumik kaammattuiniarnera annertuumik akornusertarpa.

Tamatuma saniatigut apersuinerit takutippaat, kommunip Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersumi § 19-ip isumaa ilisimanngikkaa. § 19 siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi malittarisassaavoq, siusinaartumik pensionisiallit tamarmik minnerpaamik qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiat nalingannik isertitaqarnissaannik qularnaarisooq. Taamaaliornikkut qularnaarneqarpoq siusinaartumik pensionisiallip aningaasaqarnikkut annaasaqarnermik misigisaqannginnissaa qaffasinnerpaamiit akunnattunut appasinnerpaanulluunniit siusinaartumik pensionisiant nuunnermini. Assersuutigalugu innuttaasoq appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqarpat ukiumut 56.983 kr-usunik, sulilersimananili, taava kommunip § 19 tunngavigalugu siusinaartumik pensionisiat tunniunneqartartut qaffassinnaavai annerpaamik ukiumut 113.965 kr-nngortillugit. Kommunip oqaluttuaraa innuttaasut arlallit qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisianiit akunnattumik/appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiant nuukkumaneq ajortut, isertitamik ikilinissaat ernumagingamikku. Kommunip innuttaasuminut ingerlateqqissinnaasariaqarpar, § 19-imik atuisinnaanerat, appasinnerpaamik akunnattunilluunniit pensionisiaqarlutik suliffissarsisinnaasimanngikkunik.

Aningaasaqarnikkut kaammattuummik atuinnginnerup, sulilernissamut kajumissuseq kisiat akornusertangilaa. Aammattaaq Allorfimmi atonerluinermik katsorsartinnissamut

kajumissuseq akornusersinnaavaa. Atornerluinermik qaangiilluni piffissallu ilaani sulisa-
lerluni aningaasaqarnikkut siuariartulernissamik neriuuteqarneq, siusinaartumik pensio-
nialinnut tammartarpoq, isumaqaraangata sulineq imminut akilersinnaangitsoq.
Taamaammat kommunip sulianik suliaqartut piginnaangorsartariaqarpai, siusinaar-
tumik pensionisianik aaqqissuusseqqinnerup kaammattuinnermut ilusiliussaani innut-
taasut paasisinnaasaannik ingerlatitseqqissinnaangorlugit.

Nakkutilliisut isumaqarput kommunip akuersaaraa, innuttaasup tungaaniit pimoorullugu
peqataanissaq pisussaaffiusoq pisinnaatitaaffinnaangitsorlu. Innuttaasunut qulaajaal-
luni ingerlatsinissanut imaluunniit piffissat killillit sinnerinut allanut il.il. takkutinngitsunut
pineqaatissiissutaasinnaasut arlallit inatsimmi allassimareerput. Taamaattoq kommunip
pineqaatissiissutaasinnaasut inatsisip periarfissiissutigisai atortanngilai. Kommunip
tamanna nassuiarppaa oqarluni, sulisut aningaasanik tunniussinnermut immikkoortartaqar-
fimiittut, pineqaatissiinernillu piviusunngortitsisussat, suliassatik suliarineq ajoraat.
Tamanna akuerineqarsinnaangilaq. Nakkutilliisut inassutigaa, kommunip pisariaqarfia-
tigut pineqaatissiissutaasinnaasunik atuinini sakkortusassagaa,tak. Siusinaartumik pen-
sionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-ime-
ersumi § 16.

Innuttaasut ilaasa qulaajaalluni ingerlatsinernut takkuttannginnerinik ajornartorsiut pis-
suseqarfiginiarlugu, kommunimi sulianik suliaqartut angerlarsimaffinnut orniguttarput.
Nakkutilliisut tamanna soqutiginaateqartutut isigivaat, kommunillu nutaaliarluni eqqarsar-
nera nersualaarumallugu.

Nakorsap oqaaseqaataa

Nakkutilliisut maluginiarpaat, Naalakkersuisut immersugassiaat, aaqqissuusseqqinneq
ilutigalugu eqqunneqartoq, qaqutiginnaq atorneqartartoq. Nakorsap oqaaseqaateqar-
nerani immersugassaq Siusinaartumik pensionisiat pillugit llitsersuummut ilanngus-
saavoq, Naalakkersuisullu nittartagaanniilluni. Nakkutilliisut misilittagaat naapertorlugit
peqqinnissaqarfiup nammineq immersugassaataani arlalinni, nakorsaq qinnuigineqar-
tanngitsoq isummerfigeqqullugu, innuttaasup sulisinnaassusia qanoq pilerseqqin-
neqarsinnaanersoq imaluunniit suliat suut innuttaasup isumagisinnaaneraai nakorsamut
nalileqqullugit. Akerlianik peqqinnissaqarfiup immersugassaataasa ilaanni, nakorsaq
qinnuigineqartarpoq isummerfigeqqullugu innuttaasooq siusinaartumik pensionisiatqartus-
satut inassutigineqarsinnaanersoq imaluunniit naamik. Tamanna nakorsap sulias-
sarinngilaa pisinnaatitaaffiginagulu.

Matumani inassutigineqarsinnaavoq Naalakkersuisut nakorsap oqaaseqaataanut im-
mersugassiaat atorneqartassasoq. Naalakkersuisut immersugassiaata erseqqissumik
iluqaqtissartaraa, nakorsap pitsaaqutaasut annertunerusumik isiginiartussaammagit,
aammattaarlu qinnuigineqarluni nalileqqullugu innuttaasup ajoqutaa ataavartuunersoq
imaluunniit naamik.

Kommunip akisussaaffiginngilaa peqqinnissaqarfiup immersugassanik nutaanik atuinis-
saa. Kommunini allani periusaavoq pitsaasoq, isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulia-
mik suliaqartup immersugassaq ilaatigut immersoreersimasooq nakorsamut nassiuttar-
magu, suliap suliaqartup innuttaasup nakorsamit oqaaseqaateqarfiginissaa piffissalertin-
niarlugu inniminniineranut atatillugu. Tamatumunnga paarlaallugu suliamik suliaqartup
nakorsap oqaaseqaataanut immersugassaq innuttaasup tunniussinnaavaa, taassuma
nammineerluni nakorsamut saaffigininnissaa sioqqullugu. Isumaginninnermik inger-

latsiviup nakorsap oqaaseqaatai amigartumik immersukkat tunuartissinnaavai. Isumaginninnermik ingerlatsiviup nammineerluni eqqqaavai nakorsap oqaaseqaatai amigartumik immersukkat utertittarsimallugit, tamannalu nakkutilliisut pitsaasutut isigivaat.

Aaqqissuusseqqinnerup atuutilernerani peqqinnissaqarfik nakorsap oqaaseqaataanut immersugassat atornissaat pillugu ilisimatinneqarpoq.

Kommunimi sulianik suliaqarnermut malunnaatilimmik ersiutaavoq, suliap suliareqqinnerani nakorsap oqaaseqaataa annertuallaamik pingaartinneqartartoq. Nakorsap oqaaseqaammuni oqariartuutigippagu, innuttaasoq sulisinnaanngitsaq imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqartinneqartariaqartoq kingunerisinnaavaa innuttaasup sulileqqinnissaminut kajumissutsi annaagaa imaluunniit sulileqqinnissani pisussaaffittut isigiunnaaraa. Kommunimi apersuinerit takutippaat, kommunip innuttaasoq tamatigut qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqartilersaraa, tamanna nakorsamit inassutigineqarsimatillugu.

Taamaalilluni suliani amerlasuuni nakorsap nalilertarpaa, innuttaasoq qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalissanersaq imaluunniit naamik. Tamanna nakkutilliisut isornartoqartippaat.

Nakkutilliisut erseqqissarumavaat nakorsap oqaaseqaataa taamaallaat tassaammat uppernarsaasiussassat arlaqartut ilaat ataaseq. Nakkutilliisut kommuninit allanit misilitagaqarfigaat, innuttaasut nakorsamit kukkusumik sulisinnaanngitsutut nalunaarutigineqartarnerat, naak Winformatikkimi qupperneq 901-ip misissorneratigut erseqqissumik takuneqarsinnaagaluartoq innuttaasoq sulinermit isertitaqartoq, taamaalillunilu sulisinnaassuseqartoq. Tamatuma saniatigut kommunimi sulianik suliaqartut ilassutigaa, nakorsap oqaaseqaataa amerlanertigut tassaasartoq innuttaasup nammineq peqqissutsiminik misigisimaneranut oqariartuut, tasaanani nakorsap nakorsatut naliliinera. Nakkutilliisut uppernarsarsinnaanngilaat isummerneq tamanna eqqortuunersaq, taamaannissaali ilimagalugu.

Nakorsap oqaaseqaataa kukkuneqarsinnaavoq. Nakorsatut naliliinerup sulisinnaassuseq pillugu nalilersuinissaq pitsaanngorsaataaffigissavaa, kisianni erseqqissarneqasaaq innuttaasup sulisinnaassuseqarneranik sulisinnaassuseqannginneranilluunniit naliliineq tassaammat isumaginninnermi suliatigut naliliineq.

Suliani amerlasuuni sulisinnaassutsimik misissuisoqarsimangimmat, nakorsap oqaaseqaataa amerlanertigut tassaalersarpoq innuttaasup sulisinnaassusia sulisinnaassuseqannginneraluunniit pillugu uppernarsaatissatuaq. Taamaalilluni nakorsap oqaaseqaataa, suliani sulisinnaassutsimik misissuiffiusimangitsuni imaluunniit itisileriluni qulaajaaffiusimangitsuni, annertuallaamik pingaartinneqalersarpoq. Taamaammat nakkutilliisut isumaqarput, ataani taagorneqartut kommunip sulianik suliaqarneranut ilaatigut atuuttut:

- Innuttaasut kissaatigaat qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqaannarnissartik → innuttaasut kissaatigaat sulisinnaanngitsutut nalunaarsorneqarnissartik → imaassinnaavoq nakorsap oqaaseqaasiornera sunnerneqartoq innuttaasoq sulisinnaanngitsutut nalunaarsorneqarluni aamma/imaluunniit nakorsap oqaaseqaataa naammattunik paasissutissiingitsoq → innuttaasup kajumissutsi annaavaa, suliarlu sunnerniarsaralugu qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni →

suliamik suliaqartup innuttaasoq nalilerpaa Majoriami ingerlatsinissaminut naapertuutinningsutut → innuttaasoq qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarpoq, ilaatigut § 9 imm. 2 naapertorlugu.

Nakkutilliisut inassutigaat, isumaginninnermi suliatigut naliliineq aalajangiisuusassasoq, ilatigut pissutigalugu isumaginninnermik ingerlatsiviup innuttaasup atugarisai nakorsamiit nalunnginnerummagit, assersutigalugu qulaajaalluni ingerlatsinerup, sulisinnaassutsumik misissuiffiusup il.il. kingunerisaanik.

Majoriamik suleqateqarluarneq

Isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulianik suliaqartut Majoriami allaffeqarput. Sulianik suliaqartut ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerni ilitsersuisartunut aamma suliffeqarfinnik siunnersortinut akulikitsumik attaveqartarput. Oqaloqatigiinnerit pisarput suliap Majoriamut tunniunneqarnissaa sioqqullugu, Majoriamit suliarinerani aamma kingornagut. Nakkutilliisut kommuni qanimut suleqatigiittoqarnera pillugu nersu-alaarumavaat. Nakkutilliisut isumaqarput kommunit sinneri ataasiakkaat taamatut maligassuineq ilinniarfigisinnaagaat.

Akerlianik Majoriami sulisut oqaatigaat, sulisinnaassutsumik misissuineq isumaginninnermik ingerlatsivimmiit imminnut nassiunneqarneq ajortoq. Tamanna isornarpoq. Sulisinnaassutsumik misissuineq paasissutissanik pingaarutilinnik amerlasuunik imaqarpoq, ingerlaavartumillu nutarterneqartartussaalluni, tassuunakkut innuttaasup sulisinnaassusianut uppersaaitut atorneqarsinnaasussaagami. Tamanna immikkut pingaaruteqarsinnaavoq innuttaasoq suliamik suliaqartumut sulisinnaassutsumik naliliineq pillugu isumaqataatinnagu

Inassuteqaatit

Makku inassutigineqarput:

- *Sulianik suliaqarneq uppersaasersuinissarlu pillugit piunasaqaatit eqquutin-nissaat*
Uppersaasersuinissamik piunasaqaatit Siusinaartumik pensionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-imeersumi §§ 5-6-imi allaaserineqarput, maleruarneqartussaallutillu. Maannakkorpiaq nakkutilliisut isumaqarput, suliani arlaqartuni amigaataasut: innuttaasunik ataatsimeeqateqarnerit, sulisinnaassutsumik misissuinerit, innuttaasup sulisinnaassusiat pitsanngorsarnissaa siunertaralugu suliniutit allaaserineri, Majoriami ingerlatsereernerit kingorna sulisinnaassutsumik misissuinerit nutartikkat il.il.
- *§ 9 imm. 1-2-mik, §§ 15-17-imik aamma § 19-imik eqqortumik atuinissaq.*
Siusinaartumik pensionisiallit §§ 15-19 naapertorlugit taamaallaat siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsinnaapput sulinermik misileereernerup aamma/imaluunniit piginnaanngorsaqqereernerup kingorna. Innuttaasup piginnaanngorsaqqilluni ingerlatsineq naammassingippagu, kommuni § 9, imm. 1-2 naapertorlugit nalunaarsuissaa⁵. Maanna suliat taakku amerlanertigut § 17 naapertorlugu nalunaarsorneqartarput.

⁵ Taamaattoq innuttaasup § 43 imm. 3 imaluunniit § 23 naapertorlugit nalunaarsukkat pinnagit.

Kommunip § 19 pimoorunnerullugu atortariaqarpaa, tassuunakkut innuttaasut akunnattumik imaluunniit appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalernissamut kaammattorumallugit.

- *Nakorsat immikkut paasisimasallit oqaaseqaateqartittarnissaat eqqarsaatigisiuk*
Kommunip eqqarsaatigisinnaavaa suliani immikkut toqqakkani ikinnerusuni nakorsat immikkut paasisimasallit oqaaseqaateqartinneqartassanersut, suliamik suliaqartoq isumaqarpat sulisinnaassuseqartoqartoq imaluunniit sulisinnaassutsip pitsanngorsarnissaa annertusarsinnaaneraluunniit ilimanaateqartoq. Nakorsat immikkut paasisimasallit oqaaseqaataat akisuujupput, kisiannili innuttaasup sulisinnaassusianik eqqornerusumik qulaajaassallutik. Sulisilluni ajoqusernerit pillugit Sulliviup taakku atortarpai, akuttunngitsumik qulaajartartussaagamikku innuttaasooq sulisinnaassuseqartoq qanorlu taanna atornerqarsinnaanersoq.
- *Aalajangiineq pillugu innuttaasut tusarniaavigineqassapput*
Innuttaasumik naliliinermut/nalilersueqqinnermut tunngatillugu suliani innuttaasooq kommunimit tusarniaaffigineqassaaq.
- *Kommuni kajumilersitsissaaq pineqaatissiinissamullu periarfissat atortarlugit*
Kommunip innuttaasut pimoorullugu ingerlatsinermut peqataanissaannut kajumissuseqalersissinnaasariaqarpai. Tamatumani kajumissaarilluni oqaloqatiginnermik pikkorissarneq sakkussatsialaavoq. Tamatuma saniatigut sulianik suliaqartut aningaasaqarnikkut kajumissaatit ilusaat innuttaasunut ingerlateqqissinnaasariaqarpat.

Kiisalu kommunip inatsimmi pineqaatissiisinnaanermut periarfissat atortariaqarpai, innuttaasooq ingerlatsinermut pimoorullugu peqataanngippat il.il.

Piffissaq killilik 2 – Isumaginninnermik ingerlatsivimmit sulisinnaassutsimik misissuineq

Nakkullilliisut makkunanga oqaaseqaatissaqarpur:

Kommunip nalunaarutai sulianillu misissuineq tunuliaqutaralugit, nakkutilliisut nalinginnaasumik nalilerpaat, siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut amerlanersaat piffissaq tamaat imaluunniit piffissap ilaani sulinissaminnut timikkut tarnikkullu imaluunniit inooqatigiissutsikkut atugarliuuteqarpallaartut. Taamaalilluni innuttaasut amerlasuut piasariaqartissavaat timikkut, tarnikkut inooqatigiissutsikkulluunniit ajornartorsiutit ikiorsiviginiarlugit neqeroorfigineqarnissaq. Tamanna annermik innuttaasunut ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermiittunut atuuppoq. Piffissaq killilik taanna immaqa suliap suliarinerata ingerlanerani tamarmi pingaarnersaavoq. Piffissaq killilimmi tassani kommuni sulisinnaassuseqannginnermi imaluunniit sulisinnaassutsip annikillismanerani ajornartorsiutit illuatungilernissaat tunngavississavaa. Ajornartorsiutit tamakku illuatungilerniarlugit suliniuteqartoqanngippat, innuttaasut amerlanersaat § 9, imm. 1-2-mut inissinneqartariaqassapput, taamaalillunilu aaqqissuuseqqinnerup sulilersinneqartut malunnaatilimmik amerleriarnissaannik anguniagaa anguneq ajornarsissalluni. Pissutaasartut imminnut ataqatiginnerat nalinginnaasumik ima takutinneqarsinnaapput:

Timikkut/tarnikkut/inooqatigiissutsikkut ajornartorsiutip katsorsarneqannginnera → Innuttaasooq piginnaanngorsaaqqilersinnaangilaq → Innuttaasup sulisinnaassusia taamaagin-narpoq → Innuttaasooq § 9 imm. 1-2-mut inissinneqarpoq.

Taamaammat Piffissaq killilik 2 innuttaasup sulisinnaassuseqaqqilernissaanut pin-gaaruteqarluinnarpoq. Ajoraluartumik nakkutilliisut aammattaaq nalilerpaat, piffissami killilimmi tassanerpiaq kommunip suliniutai qalliinnarsiornerpaasut – pisariaqartitsiner-mut naleqqiullugit.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersumi § 9-mut oqaaseqaatit naapertorlugit ilimagisaavoq, kommunip innuttaasunut piginnaanngorsaaqqinnissaminnut ajoquteqarpallaartunut katsorsarneqarnissamik neqeroorutit aallartissagai.

Atornerluinermik katsorsaaneq eqqaassanngikkaanni, inatsimmi ersinngilaq suliniutit suut aallartinneqassanersut. Eqqaaneqassaaq aaqjissuusseqqinnermut atatillugu, kom-munini immikkut suliniutit annertusaaviginissaannut, kommunit immikkut aningaasali-iffiqineqanngimmata. Taamaammat nakkutilliisunut tupaallannangilaq, kommunit innut-taasunut neqeroorutaat taama ikitsigimmata.

Kommunip eqqaavaa, kommunimi arlalinnik neqerooruteqartoqartoq, tamatumunnga ilanngullugit ilaqutariinnik siunnersuineq, peqqinnissamat tunngatillugu neqeroorutit, siunnersorneqarnissamik neqeroorutit, psykologimit ikiorserneqarsinnaaneq il.il. Taa-maattoq neqeroorutit tamakku Meeqqanut Inuusuttunullu Ingerlatsiviup ataani innut-taasunuinnangajak neqeroorutaasarput. Kommunimi apersuinerit takutippaat, siusinaar-tumik pensionisialik/qinnuteqartoq ataasiinnannguarluunniit neqeroorutitut taakkunun-ga ataatsimut isigalugu innersuunneqarsimanngitsoq. Piffissami killilimmi tassani iliuu-serineqarsimasutuaq tassaavoq, isumaginninnermik ingerlatsup innuttaasut tallimat missaat atornerluinertik pillugu katsorsagassatut innersuussimammagit.

Kommunip oqaluttuaraa siusinaartumik pensionisialinnut ikiorsiissuutitik pingaarnarpaat arlalitsigut tassaasartut aningaasatigut ikiorsiissutit. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-imeersumi § 9 naapertorlugu kommuni ataasiarluni aningaasartuutitut arlalinnut aningaasatigut ikiorsi-issuteqarsinnaavoq. Tamaaliornikkut innuttaasut aningaasaqarnermikkut toqqissisima-nissaat qularnaarneqarsinnaavoq tamatumuuna innuttaa, siusinaartumik pensionisiallit ulluinnarni sinnilimmik nukissaqalersissinnaallugit, sulisinnaassutsimik namminneerlutik annertusarnissaannik ingerlatsinissaannut. Taamammat tamanna kommunip suli qitiutinniartuartaqarpaa.

Taamaalillutik nakkutilliisut tunngavissaqartumik paasivaat, isumaginninnermik inger-latsisup ataani taamaallaat killilerujussuarmik siusinaartumik pensionisiallit sulisinnaas-susaat pilerseqqinneqartartoq. Taamaalilluni tamatuma kinguneraa siusinaartumik pen-sionisiallit/qinuteqaateqartut akunnattumik/appasinnerpaamik siusinaartumik pensioni-saqalersussatut ilimagineqarsinnaasut tassaammata, nukissaqarluarnerpaat timikkut/tar-nikkut/inooqatigiissutsikkut ikittuinnarnik ajornartorsiuteqartut imaluunniit ajornartorsi-uteqanngitsut Nakkutilliisut nalilerpaat, tamanna pissutaanerpaaq siusinaartumik pen-sionisiallit taama killeqartigisut akunnattumik/appasinnerpaamik siusinaartumik pen-sionisiaqarnerannut.

Kommunip eqqarsaatigisinnaavaa, immikkut aningaasaliissutit ilaat pineqartup aningaasalersornissaanut atorsinnaanersut. Nakkutilliisut kommunimut malugeqqaat, siusinaartumik pensionisianut tunngasunut immikkut aningaasaliissutit aammattaaq isumaginninnermi neqeroorutinut ator neqarsinnaammata, tamatumunnga ilanngullugit tarnip pissusiisigut siunnersorneqarneq il.il.

Inassuteqaatit

Nakkutilliisut makkunanga inassuteqaateqarput:

- *Tarnikkut, timikkut inooqatigiissutsikkullu ajornartorsiutit illuatungilerniarlugit neqeroorutinik pilersitsinissaq*

Kommunip pissutsit siusinaartumik pensionisiaqalersarnermut imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqalerniarluni qinnuteqarnermut pissutaasartut suliniuteqarfiginngikkunigit, kommunip neriuutigilersinnaanngilaa amerlanerit sulisilernissaat. Kommunip misilittagaasa ersarilluartumik takutippaat siusinaartumik pensionisiaqalerumallutik qinnuteqartut sulilernissamut qanillisinnissaat siusinaartumik pensionisiaqalersinneranniit ajornannginnerusoq. Taamaalilluni periarfissaasinnaasoq annertunerpaaq tassaavoq siusinaartumik pensionisialinnut /qinnuteqaateqartunut katsorsaalluni pinaveersaartitsillunilu neqeroorutinik aallartitsinissaq, taamaalillunilu qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersinnissamut killitsinngitsoortillugit. Innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqalersineqarneraniit annertuumik ajornakusuulersarpoq akunnatumik/appasinnerpaamik pensionisiaqalersinnissaat imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermut ilaajunnaarsivinnissaat. Taamaammat neqeroorutit amerlanerit pilersinnissaat pisariaqartinneqarpoq. Kommunip iluaqutaasumik Pisortanit ikioarsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15, 20. december 2006-imeersumi allaaserineqartut atorsinnaavai, taakkununga ilanngullugit:

- Inuttut ineriartorneruneq.
- Pisinnaanngorsarneq.
- Ilinniartitaaneq.
- Ilinniarteqqinneqarneq.

Neqeroorutit tamakku kommunimi atuutereersussaapput, iluaqutaasumillu siusinaartumik pensionisiaqalerumallutik qinnuteqartunut aamma siusinaartumik pensionisialinnut neqeroorutigineqarsinnaallutik. Qaavatigut inassutigineqarpoq neqeroorutinik nutaanik arlalinnik pilersitsisoqassasoq. Tamatuma saniatigut isumaginninnermik ingerlatsiviup Allorfiup tarnip pissusiisigut neqeroorutai isumassarsiorfigisinnaavai. Taamaalilluni innuttaasup timikkut, tarnikkut inooqatigiissutsikkullu unaminartitaasa suliarinissaanut periarfissat annertusarneqassapput.

Kommunip 2016-2017-imi aningaasaliissutit annertuut atorsimasinnaagaluarpai. Siunissami kommunip aningaasaliissutit tamaasa atortariaqarpai - 2020-p naanerani atuukkunnaartussaasut – sulianik suliaqarnerup pitsanngorsaaviginernut imaluunniit suliniutit innuttaasut sulisinnaassusiannik annertusaasut pitsanngorsaaviginissaannut.

Kiisalu nakkutilliisut eqqaasitsissutigissavaat, sipaaruteqarsinnaaneq annertummat siusinaartumik pensionisiallit amerlanerit sulisilernerisigut. Neqeroorutinik taakkunanga pitsanngorsaaneq siunissami aningaasartuutit ikilisinniarlugit

eqqanaarinertut isigisariaqarpoq. Tamanna kommunip immikkut soqutigisaqarfigaa. Siusinaartumik pensionisianut tunngasut 2021-p qiterpaarneraniit kommuninut 100 %-imik aningaasalersorneqartussaammata.

- *Allorfiup peqataatinneqarlunilu atorineqarnerunissaa*
Kommunip iluaqutaasumik innuttaasut atornerluisut amerlaneroqisut Allorfimmut innersuuttarsinnaavai, paasinarsigaagat imigassamik atornerluinerup suliffeqarfinni suliniuteqarneq sunnertaraa. Kommunimi sulianik suliaqartut innuttaasumik artornartunik oqaloqatiginninnissaq sapertarpasuk, suliamik suliaqartut paarlaallugu aannqajaarniutit pillugit attaviattut ilinniarnissaannik neqeroorfigisariaqarput. Periarfissatut allatut Allorfik sulisinnaassutsimik misissuilluni immersuinermi peqataasinnaavoq, taamaaliornikkut Allorfimmi suleqataasup innuttaasup atornerluisinnaanera paasisinnaaniassammagu, pisariaqarfiatigullu innuttaasok katsorsartinnissaanik kaammattorlugu. Nalinginnaasumik inassutigineqarpoq, isumaginninnermik ingerlatsivik, Majoriaq, Allorfik immaqalu peqqinnissaqarfik sulisinnaassutsimik misissuinermi siullermi ataatsimooqatigiittassasut. Taamaaliornikkut susassaqrifiit akimorlugit suleqatigiinneq pitsaanagerusoq pilersinneqassaaq, innuttaasup pisariaqartitai qulaajaanermi pitsaanagerusumik nalileneqassallutik ilutigisaanillu pisortanut saaffiginninnermi matup ataasiinnap aqqusaarnissaanik tunngavik taperserlugu.

Piffissaq killilik 3 – Sulisinnaassutsip Majoriami pilerseqqinniarnera

Suliamik suliaqarnerup piffissap killillip matuma annersaa siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisit tunngavigalugit pisussaannngimmat, piffissaq killilik taanna nakkutilliinermi nalunaarusiami uani taamaallaat qarsupittumik sammineqassaaq.

Nakkutilliisut makkunanga oqaaseqaatissaqarput:

Amerlangaatsiartut ilitsersorneqarlunilu kajumissaarneqarnermik ingerlatsinernik aallartitsisarput – kisitsisit eqqortuuppata

Nalunaarsuiffik 6 naapertorlugu kisitsisit kommunimeersut eqqortuuppata siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqaateqartut 123-t ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarnermik ingerlatsinerit naammassimavaat. Taakku amerlakannersuuppup, tassaallunilu angusaq annertoq. Kommunip ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerit 12-t ingerlassimavai. Kommunip oqaatigaa ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerni tamani inuit 5-12 missaat peqataasartut. Ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerit 12-t tamarmik 5-12-nik peqataasullit ingerlanneqarsimappata, imassimassaaq ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerini peqataasut taakku tamarmik tassaasut siusinaartumik pensionisiallit imaluunniit ilitsersorneqarluni siusinaartumik pensionisiaqalerniarlutik qinnuteqaateqartut. Nakkutilliisut isumaqarput tamanna annertuumik qularnaateqartoq, Majoriami sulianik suliaqartut oqarmata ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerni peqataasartut amerlanersaat tassaannngitsut siusinaartumik pensionisiallit imaluunniit qinnuteqaateqartut. Nakkutilliisut inassutigaa kommunip Nalunaarsuiffik 5-imi kisitsisit eqqortuunersut misissussagai.

Ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinernut innuttaasut takkunniartarnerannik ajornartorsiutit

Majoriami sulianik suliaqartut oqaatigaat, siusinaartumik pensionisiallit ilaat ilitser-sorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinernut takkunneq ajortut. Kommuni siusi-naartumik pensionisialinnut pineqaatissiineq ajormat, taamaalilluni kommuni pimoo-rullugu peqataanissamik piumasaqaat timitalersinnaangilaa. Nakkutilliisut inassutigaa, kommunip pineqaatissiisinnaanermut periarfissat atussagai, tak. Siusinaartumik pensio-nisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-imeer-sumi § 16.

Innuttaasut ikippallaat piginnaanngorsaqqipput

Nalunaarsuiffik 6 naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut 123-t ilitser-sorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinernik naammassisaqarsimapput aamma siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut 31-t piginnaanngorsaqqilluni ingerlatsinermik naammassisaqarsimapput. Taamaalilluni tamatuma kinguneraa siusinaartumik pensio-nisiallit/qinnuteqartut 123-usut sisamararterutaannaat ilitser-sorneqarluni kajumissaa-neqarlunilu ingerlatsisimasut aamma piginnaanngorsaqqissimmata. Taamaalilluni uniinnartartut amerlaqaat.

Kommuni naapertorlugu tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq piginnaanngorsaqqiffissa-nik amigaateqarneq. Taamaalilluni siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut amer-lasuut, ilitser-sorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerup kingorna pigin-naanngorsaqqilluni ingerlatsinernik aallartitsineq ajorput, piginnaanngorsaqqiffiusin-naasunik suliffissaqanngimmat.

Sulianik suliaqartut ilisimalluarpaat siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut taamaal-laak suliat oqinnerusut aalaakkaasumillu takkuttarnissamik piumasaqaatitakinnerusut isumagisinnaagaat. Tamanna maleruassallugu ajornakusoortorujussuusinnaavoq. Majo-riAQ naapertorlugu, siusinaartumik pensionisialik/qinnuteqartoq ataasiinnarluunniit nam-minersortuni piginnaanngorsaqqilluni aallartissimangilaq. Paarlaallugu taamaallaat kommunip suliffeqarfiutai ator-neqartarput. Majoriap aammattaaq oqaatigaa, kommuni suliffeqarfiutaasa amerlanerpaat innuttaasut piginnaanngorsaqqinniartut kissaatigisanngikkaat. Naak kommunip – Majoriap naapertorlugu – kissaatigigaluaraa kommunimi suliffeqarfiit inissaqartisisut pilersinneqarnissaat, taamaallaat ataasiak-kaaginnartigut iluatsitsisoqartarpoq.

Taamaammat pingaartuuvuq piginnaanngorsaqqinnermi siusinaartumik pensionisiallit immikkut pisariaqartitaannut piareersimanissaq. Siusinaartumik pensionisiallit amer-lasuut ajornartorsiutitik pissutigalugit suliffinni timimik atuiffiusussani sulisinnaanatik. Taamaammat pingaartorujussuuvuq kommuni piginnaanngorsaqqiffissanik assersuuti-galugu eqqiaanermik suliaqartunik, quersuarni suliffinnik allatulluunniit nukkiorfiusussa-nik atuinnginnissaa, tamakkoqarneralu nakkutilliisut assersuutissaqartippaat. Paarlaal-lugu kommuni piginnaanngorsaqqiffissanik pilersitsisinnaavoq assersuutigalugu allaffinni (assersuutigalugu toqqorsivinni ikiortitut) imaluunniit innuttaasut ilinnialersillugit, innu-taasut inuusunnerusuuppata. Nakkutilliisut nalilerpaat, kommunip tamanna ilisimallua-raa. Taamaattoq Majoriap piginnaanngorsaqqiffiusinnaasut illersugaasut killeqartut kisiisa pissarsiarisinnaavai.

Nakkutilliisut pitsaasutut isigivaat Majoriap aamma isumaginninnermik ingerlatsivik ta-marmik piginnaanngorsartunik sulisoqarmata (pingaartumik innuttaasut Naleqqiussiffik 2-miittunik).

Kommunip oqarnera naapertorlugu, kommunip ilinniartitsineq siusinaartumik pensionisiallit pillugit suliani atortanngilaa. Tamatuma kinguneraa siusinaartumik pensionisiallit taamaallaat ilinniarsimangitsutut sulisinnaammata. Tamanna ajornartorsiutaavoq, tassami suliffiit taakku tassaasinnaapput nukkiornartut, taamaalillutillu siusinaartumik pensionisialinnut amerlasuunut naapertuutinnngitsut.

Nakkutilliisut tikkuarumavaat, amerlanertigut akikittuusarmat siusinaartumik pensionisialqalerumallutik qinnuteqartut piginnaanngorsaqqinnerat, siusinaartumillu pensionisialqalerumallutik qinnuteqartut ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermiinnerat piginnaanngorsaqqinnerat akeqartarani. Tamatumunnga pissutaavoq piginnaanngorsaqqinnermi akissarsianut aningaasartuutit amerlanersaat utertinneqarsinnaamata. Arlaltsigut aningaasaqarnikkut periarfissaqartarpoq piginnaanngorsaqqiffiusinnaasunik pilersitsinisaq, naak immaqa pisariaqavinnikkaluartunik, kisiannili innuttaasup sulisinnaasuiata pilerseqqinnissaanik siunertamik piviusunngortitsisuusunik. Tamanna kommunip inunnut ataasiakkaanut aaqqissuussanik piginnaanngorsaqqiinernik pilersitsisinnaaneranut tunuliaqutaavoq, tak. Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersumi § 8 imm. 3.

Piginnaanngorsaqqilluni suliffimmut timikkut oqimaatsuunngitsumut assersuutaasinnaavoq oqinnerusunik allaffimmi suliaqarneq. Majoriaq aamma isumaginninnermik ingerlatsivik suliffinnik taamaattunik pilersitsisimapput, kisianni kommunip sinnera malinnaanngilluinnarpoq.

Kommunip eqqaamasariaqarpaa aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaanerujussuumat piginnaanngorsaaqqiineq aqputigalugu innuttaasup sulisinnaassusianik pilersitseqqinneq, 60-inik ukioqalernissaata tungaanut siusinaartumik pensionisijaqartinnissaaniit.

Taamaattoq tamanna kommunip inatsisit atuuttut naapertorlugit pisussaaffingngilaa. Taamaammat manna nakkutilliisuniit inassuteqaataannaavoq, peqqussutaanani.

Aallaavittut suliffeqarfiit ataasiakkaat namminneq nalilersussavaat, piginnaanngorsaqqittumut piffissamik nukissanillu atuiniarnerlutik. Annermik akissarsianut tunngatillugu unamminartut suliffiit ataasiakkaat piginnaanngorsaqqiffiusinnaasunik pilersitsinissaanut akimmiffiupput. Nakkutilliisut inassutigaat, kommunip pingaarnertigut pisortat suliffeqarfiutaannut ajornannginnerulersissagaa, innuttaasunik piginnaanngorsaqqittunik sulisitsinisaq, assersuutigalugu piginnaanngorsaqqittunut immikkut atorfirmik pilersitsinikkut. Siusinaartumik pensionisiallit ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermiittut piginnaanngorsaqqinnermik nalaani akissarsineq ajormata, aamma siusinaartumik pensionisialqalerumallutik qinnuteqartunut akissarsianut aningaasartuutit aningaasartuutit utertitsisarnermik aaqqissuussinermi ilaatigut matussuserneqartarmata, amerlanertigut innuttaasup piginnaanngorsaqqinnera akikitsuarsuusarpoq.

Aningaasat piginnaanngorsaqqinnermut atorneqartut, aningaasaliisutaapput sulilernissamik annertuumik kinguneqartitsinissaasut, tassuunakkut siusinaartumik pensionisiallit ikilisinneqartarmata

Inassuteqaatit

Makkua inassuteqaatigineqarsinnaapput:

- *Suliffiit piginnaanngorsaqqiffiusinnaasut naammattut pilersinneqarlik, taakkualu piginnaanngorsartussap nukissanut tulluussarlugit.*

Piginnaangorsaqqiffiusinnaasunik amigaateqarnerup suliaq tamaat unitsissinnaavaa. Majoriaq naapertorlugu kommunip suliffeqarfiutaasa amerlasuut innuttaasut piginnaangorsaqqittussat suliffissaannik pilersitsinissaq kissaatiginngilaat. Piginnaangorsaqqittumik sulisoqarneq amerlanertigut annikitsuinnarmik akissarsianut aningaasartuutaasarpoq. Aningaasartuutit arlaleriaammik matususerneqassapput, innuttaasoq appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiqartinneqalersinnaappat. Taamaammat nakkutilliisut inassutigaa, kommunimi qullersaasuniit sulissutigineqassasoq, kommunimi suliffeqarfinni suliffissat piginnaangorsaqqiffiusinnaasut amerlanerit pilersinnissaat.

- *Ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerit immikkut naleqqussakkat*

Kommuni naapertorlugu siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut arlallit ajornakusoortippaat ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerit naamassinissaat, arlallillu aallartissinnaasaratik. Taamaammat kommunip Kommunip ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerit siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut piginnaasakillisisaneritut imikkut naleqqussakkat pilersinnissaat suliniutigisariaqarpaa.

- *Majoriap neqeroorutigisartagaasa amerlanerit siusinaartumik pensionisialinnut neqeroorutigisarnissaat eqqarsaatigisiuk*

Siusinaartumik pensionisiallip sulisinnaasusia Piffissaq killilik 3-mi pilerseqqinniarneqassaaq. Majoriaq innuttaasup sulisinnaassusianik pilersitseqqissinnaasunik arlalinnik neqerooruteqarpoq. Taamaattoq taamaallaat ilitsersorneqarluni kajumissaarneqarlunilu ingerlatsinerit aamma piginnaangorsaqqinnissaq siusinaartumik pensionisialinnut neqeroorutaasarput. Isumaginninnermik ingerlatsiviup annertuumik ujartorpaa, siusinaartumik pensionisiallit aammattaaq periarfissinneqarnissaat Majoriap inuttut ineriartornermik imaluunniit ilinniagaqqinnissamik neqeroorutaanut peqataasarnissamut. Kommunip eqqarsaatigisinnaavaa siusinaartumik pensionisiallit ingerlatsinertut taakununga peqataatitaalersinnaanginnersut.

- *Pinaveersaartitsilluni suliniutit*

Innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaraangat, sulisnaassusaata pilerseqqinniarnissaa amerlanertigut kingusinaarsimasarpoq. Kommunip pinaveersaartitsinissaq iluaqutaasumik isiginiarsinnaavaa. Assersuutigalugu kommunip nikerartumik suliffiit innuttaasunut sulivallaarsimallutik saper-saleqqajaasunut annertunerusumik atorsinnaavai. Innuttaasup nikerartumik sulffinnut nuunnerata imaassinnaavoq innuttaasup suliffimmi sapinngisamini suliiinnarsinnaanera kingunerigaa, piffissap ingerlanerani nungullariartuinnarnerat siusinaartumillu pensionisiaqarlutik pilersugaaginnarnissaat kingunerinagu

Piffissaq killilik 4 – Isumaginninnermik ingerlatsivimmit sulisinnaassutsip aalajangerera

Nakkutilliisut makkuninnga oqaaseqaatissaqarput:

Innuttaasut ikittuinnaat piginnaangorsareeraangamik sulilersarput

Kommunip kisitsisaatai eqqorpata aaqqissuuseqqinnerup atuutilerneraniilli siusinaartumik pensionisiallit/qinnuteqartut 31-t piginnaanngorsarnermik naammassisaqarsimaput, tak. Nalunaarsuiffik 5. Taama amerlatiginissaat nakkutilliisut qularivaat. Kisitsisilli eqqortuussappata, annertuumik ajornartorsiutaavoq siusinaartumik pensionisialinnit/qinnuteqartut it 31-nit pineqartunit pingasuinnaat akunnattumik siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarsimmata. Siusinaartumik pensionisialik/qinnuteqartoq piginnaanngorsaqqinnermik naammassisinnaagaangat, tamatuma amerlanertigut erseqqissumik ersiutigisarpaa innuttaasoq sulisinnaassuseqalaartoq. Kommunip kisitsisaatiginngilaa, siusinaartumik pensionisialinnit/qinnuteqartunit 31-nit taakkunanga qassit siusinaartumik pensionisiaminnik arsaagaasimanersut imaluunniit qinnuteqaatiminnik tunuartsisimanersut. Nakkutilliinerup nalaani kommunip naammaginatumik nassuiarsinnaanngilaa, innuttaasut 31-t pineqartut qanorpiq pisimanagerat. Taamaatumik kommunip misissortariaqarpaa innuttaasut taakku qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersimanersut imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqarunnaartitaasimanersut. Pineqartut qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersimappata kommunip misissortariaqarpaa, sooq taamaannersoq qanorlu iliorluni ajornartorsiut tamanna siunissami pinngitsoorneqassanersoq.

Innuttaasunik sulisinnaassuseqartunik kommunip kukkusumik qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersitsisimanera

Apersuinerigut erserpoq, kommuni innuttaasunik 26-75 %-imik sulisinnaassusilinnik qaffasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersitsisartoq, innuttaasut taakku suliffisarsissuneqarsinnaanngikkaangata. Tamanna annermik atuuppoq innuttaasoq illoqarfimmi mikinerusumi/nunaqarfimmi suliffissaaleqiffiusumi najugaqartillugu. Tamanna erseqqissumik inatsisunik unioqqutitsineruvoq, periuuserlu tamanna unitsittariaqarpoq. Aalajangersagaq sorleq naapertorlugu innuttaasup siusinaartumik pensionisiaqalernissaanut sulisinnaassuseqarneq apeqqutaavoq. Innuttaasut suliffisarsissunneqarsinnaanngippata, taakku §§ 15-16 naapertorlugit siusinaartumik pensionisiaqartittuarneqassapput, pensionisiaallu tunniunneqartartut § 19 naapertorlugu qaffanneqarlutik.

Sulisinnaassutsip aalajangiunneranut uppersaasatit amigaataasut

Sulisinnaassutsip procentinngorlugu aalajangiunnera (§§ 15-17) imaluunniit pingaarnertigut naliliinerunera (§ 9 imm. 1-2) imaluunniit 75 % sinnerlugu sulisinnaassutsit nalilernerqarnera (itigartitsineq) apeqqutaatinnagit, uppersaasersuisoqassaaq. Kommunip qaqugukkulluunniit immikkuualuttut ilanngullugit nassuiarsinnaasariaqarpaa, sooq innuttaasoq nalilernerqarnersoq ataavartumik sulisinnaassuseqanngitsutut imaluunniit sulisinnaassuseqanngikkallartutut, imaluunniit aalajangersimasumik sulisinnaassuseqartutut – sulisinnaassuseq annikillismappat annikillismangippalluunniit. Aammattaaq kommunip immikkuualuttut ilanngullugit allaaserissavaa, kommuni innuttaasup sulisinnaassusia pitsanngorsarniarlugu qanoq iliorsimanera – ingerlatsivik iliuseqarsimappat iliuseqarsimangippalluunniit.

Sulianik misissuinerup takutippaa kommunip suliani arlalinni sulisinnaassutsimik misissuinerit aamma aalajangiinissamat innersuussinerit suliarilluarsimagai. Taamaattoq sulianik misissuinerup aamma takutippaa suliani arlalinni uppersaasersuinissamik pi-umasaqaatit Siusinaartumik pensionisiat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-imeersumi §§ 5-6-imi allaaserineqarput piviusunngortinneqarsimangitsut. Nakkutilliisut kommunimut inassutigaa, kommunip siusinaartumik pensionisiat pillugit suliani uppersaasersuinissamik pi-umasaqaatit tamaasa siunissami piviusunngortissagai – §§ 15-19 naapertorlugit suliaannaanngitsuni.

Majoriap aamma isumaginninnermik ingerlatsiviup paasissutissanik paarlaasseqatigiit-tarneq pikkoriffigaat. Taamaattoq ajornartorsiutaavoq, paasissutissat ilarpassuisa oqaa-siinnakkut ingerlateqqinneqartarnerat. Tamanna naammattumik uppersarsaasersuine-runnigilaq. Aaqqiissutaasinnaavoq Majoriap sulisinnaassutsimik misissuineri im-mersuisalernissaa imaluunniit Majoriaq peqatigalugu taamaaliortarnissaq.

Inassuteqaatit

Nakkutilliisut makkunanga inassuteqaateqarput:

- *Kommunip piginnaangorsarnermiit appasinnerpaamik/akunnattumik siusinaar-tumik pensionisianut ikaarsaariarneq pitsanngorsassavaa*
Kommunip paasissutissaatai eqqorpata, ilimanarpoq siusinaartumik pensionisia-llit/qinnuteqartut ilarpassui piginnaangorsarnermik ingerlatsisimasut kisiannili akunnattumik/appasinnerpaamik siusinaartumik pensionisiaqalersinneqaratik. Kommunip misissortariaqarpaa sooq taamaannersoq aamma pissutsit qanoq pitsanngorsarneqarsinnaanersut.
- *§§ 15-19 eqqortumik atorneqassapput*
Innuttaasut 26-75 %-imik sulisinnaassuseqarunik, akunnatumik/appasinnerpaa-mik siusinaartumik pensionisiaqalersinneqassapput, suliffissarsisinnaanerat suliffissarsisinnaannginneralluunniit apeqqutaatinnagit. Tamatuma kingorna kommunip innuttaasoq aningaasatigut tapiiffigisinnaavaa § 19 tunngavigalugu.
- *Majoriamiit isumaginninnermik ingerlatsivimmu uppersarsaatini isumaginnin-nermik ingerlatsiviup sulisinnaassutsip procentinngorlugu aalajangiinissaanut tunngavissanik tunniussisarneq.*
Majoriami innuttaasoq pillugu suliamik suliaqarnerup naammassinerani pingaar-tuuvoq, Majoriap isumaginninnermik ingerlatsivimmu uppersarsaatini inger-latitseqqittarnissaa. Sulisinnaassutsimik misissuineq tassaavoq upper-narsaasersuineri toqqammavissaq pitsaasoq, Majoriamilu ingerlatserer-nerup kingorna nutarterneqartassalluni – Majoriaq suleqatigalugu imaluunniit Majo-riami nammineq suleqatit peqataatillugit.
- *Kommunip uppersarsaatit pisariaqartut qularnaartassavai*
Kommunip uppersarsaasersuinissamik piumasaqaatit Siusinaartumik pensioni-siat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 15, 30. juuni 2016-imeersumi §§ 5-6-imi allaqqasut piviusunngortissavai. Suliani tamani ersissaaq, isumaginninnermik ingerlatsivik aamma/imaluunniit Majoriaq innuttaasup sulisin-naassusia pitsanngorsarniarlugu qanoq iliorsimanersut.

Piffissaq killilik 5 – Suliffissaqartitsineq

Nakkutilliisut makkunanga oqaaseqaatissaqarput:

Suliffissaqartitsinissaq pillugu periusissiaqannginneq

Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40, 9. december 2015-imeersumi § 19 naapertorlugu kommuni innuttaasunut akunnattunik/appasinnerpaamik

siusinaartumik pensionisialinnut naammaginatunuk suliffissaqartitsissaaq. Nakkutilliisoqarnerata nalaani taamaallaat siusinaartumik pensionisiaqartut pingasut akunnat-tumik siusinaartumik pensionisiaqartinneqarput. Taamaammat suliffissaqartitsiniarluni suliniutinut naleqqiullugu nakkutilliinissaaq annertunerusumik tunngavissaqanngilaq. Taamaattoq nakkutilliisut paasivaat, kommuni periusissiamik piareersagaqarsimanngit-soq, §§ 15-17 naapertorlugit aalajangiinerit malunnaatilimmik qaffakkiartulersinnaa-nerannut.

Suliffissanut naleqquttumik innersuussinerit (match) amigaataasut

Siusinaartumik pensionisiallit amerlanersaat nalinginnaasumik atugassaqartitaallutik sulinissaaq saperpaat – aamma sapaatip-akunneranut nalunaaquttap akunneri suliffissat appartinneqaraluarpataluunniit. Kommunip nammineq oqaaseqaatai aamma sulianik mi-sissuinerup takutippaa, siusinaartumik pensionisiallit arlalitsigut killilimmik ilinniaga-qartuusartut aamma/imaluunniit suli timikkut, tarnikkut inooqatigiissutsikkullu ajornartors-iuteqartut.

Nakkutilliisut nunap sinnerani suliffeqarfinnik oqaloqateqartarnerini aammattaaq erser-poq, siusinaartumik pensionisialimmik sulisoqarneq annermik aallaqqaataani nukissanik atuiffiusartoq. Pissutsit tamakku pissutigalugit siusinaartumik pensionisiallit suliffinni na-linginnaasuni arlalinni sulinissaaq ajornarsisinnerqarpoq.

Suliffeqarfiit inissaqartitsisut pilersinniarneranni pissusissamisuginnarpoq kommunip nammineq siuttuunissaa. Taamaalillutik nakkutilliisut malugeqqussavaat, kommuni aamma periarfissaqarmat, kommunimi imminermi suliffissanik innersuussinissaminut, taakkununga ilanngullugit kommunimi paaqqinniffiit il.il.

Kommunip siusinaartumik pensionisianut aningaasartuutai ukiut tamaasa annertusarput. Taamaammat nakkutilliisut inassutigaat, kommunip suliniuteqarneq isiginiassagaa aam-mattaaq piffissami ungasinnerusumi siusinaartumik pensionisiallit amerlanerit sulilersin-nissaannik isiginneriaaseqarluni.

Taamaammat kommunip eqqarsaatigisinnaavaa, aningaasaqarnikkut imminut akilersin-naanersoq aallaqqaasiullugu siusinaartumik pensionisiallit atorfinitsinneqarsinnaanersut, siusinaartumik pensionisiallip suliaasa nalingat akissarsianut aningaasartuutitut naleqqiullugu imminut akilersinnaanngikkaluarpalluunniit. Paarlattuanik siusinaartumik pensionisiallip arriitsumik sulinerimik sungiussiartuaarnerata nassatarisinnaavaa, siusi-naartumik pensionisiallip ukiualuit qaangiunneranni nalinginnaasumik sulilersinnaane-rata ilimanaateqarnerulernera. Tunngavigisaaq tamannarpiq nakkutilliisut pigin-naanngorsaaqqiffiusinnaasut amerlanerit pilersinnissaannik inassuteqaatiminnut tun-ngavigivaat. Tamatumani ilaatigut pineqarput innuttaasup ulluinnarisaata, aaqqissusse-riaasiata, sulinerimik ileqqusa, sulisutut kinaassusaata, aningaasaqarnerata imminullu naleqartinnerata pilerseqqinneqarnissaaq, tamakkualu pilersinnaapput piffissami sivisu-nerusumi suliffeqarnikkut. Taamaalilluni siusinaartumik pensionisialinnik pisortani suliler-sinnerat eqqanaarinertut isigineqarsinnaavoq, ukioq siulleq sinneqartoorutaanngikkalu-arluni piffissami ungasinnerusumi kommunip pensionisianut aningaasartuutaanik annikil-litsisinnaasutut. Aningaasaqarnikkut tunngavilersuut aammattaaq naleqqiunneqassaaq kommunip 2021-p qiterpaarneraniit aningaasartuutininik tamanik nammalertussaaneranut. Aammattaaq siusinaartumik pensionisiallit atorfinitsinnerinut aningaasartuutit killeqar-

tussaapput, aningaasartuutit ilarpassui utertussaammata, akileraarutinik isertitat amerliserisigut aamma pensioninit akiliutit annikillinerisigut – sulinnermit isertitat pissutigalugit pensionisiat ikiliserisara kingunerisaannik.

Nakkutilliusut neriuutigaat kommuni siunissami qitiusumik Inooqatigiissutsikkut Akisussaafaqarneq pillugu Periusissiorumaartoq (CSR), suliffeqarfiit inissaqartitsisut pilersinnissaat siunertaralugu. Tamatuma kingunerissavai suliffiit piginnaanngorsaqqiffiusinnaasut amerlanerit sulilersullu amerlanerit. Tamatumani saaffigineqartut siusinaartumik pensionisqaartuunerat/qinnuteqartuunerat imaluunniit naleqqiussiffik 2-mi imaluunniit 3-mi inissisimasuunerat apeqqutaatinnagu.

Inassuteqaatit

Nakkutilliusut inassuteqaataat:

- *Sulisitsinissamut periusissiortoqassaaq*
Kommuni sulisitsinissamut periusissiorariaqarpoq innuttaasut piginnaasakinne-rulersimasut suliffeqalersinnaanissaat taamaalillutillu iluaqutalernissaat angunia-rlugu.
- *Suliffik naammaginarloq sunaassanersoq nutaaliortumik eqqarsaritsi*
Kommuni naammaginarlumik suliffeqarnerup suunera pillugu najoqqutassi-usaaq qanorlu nassaarineqarnissaat periusissiuussallugu. Nakkutilliusut inas-sutigisinnaavaat Danmarkimi isumassarsiornissaq, tassanimi aqqissuussiso-qarsimavoq suliffiit annikinnerusut pilersillugit, allaat sapatip akunneranut nalu-naaqqut akunneri 6-iinnaat tikillugit suliffiusinnaasunik. Kommunip nu-kissaqarpallaanngikkaluarluni suliffiusinnaasut eqqumaffigisariaqarpai. As-sersuutigalugu tassaasinnaapput allaffimmi suliassat.
- *Kommunimi atorfinnik nutaanik pilersitsinikkut siusinaartumik pensionisiallit ator-finitsissigut – aamma aallaqqaammut imminut akilersinnaanngikkaluarpalluunniit*
Kommunip sulianik suliaqarnerup ilaatut innuttaasup sulisinnaassusia qulaajare-erpaa tassunga ilanngullugu sulisinnaassutsimik misissuineq. Taamaalilluni kommunip eqqarsaatigisinnaavaa misissorneqassanersoq siusinaartumik pensi-onisiallip suliassat suut siliarisinnaassanera tassunngalu naleqqussakkamik atorfinnik pilersitsilluni. Piffissap ingerlanerani siusinaartumik pensionisiallip su-lisinnaassutsini pigileqqikkiartuaassavaa. Amerlasuunut ulluinnarnut naligin-naasunut uternissaq pineqartarpoq innutaasoq timikkut tarnikkullu ullaakkut ma-kittarnissamut suliaortarnissamullu arriitsumik sungiussiartortinneqarfi-gisaani. Taamatut sungiussiartuaarneq sivisusinnaavoq piffissallu ilaani innut-taasoq sulisinnaajunnaariaataaqqissinnaalluni. Innuttaasoq utersaartooruni naliginnaasumillu suliffeqarluni, kingunerikkajuppaa suliffimmiit soraarsitaa-neq. Tamatumani erseqqissumik iluaqutaassaaq kommuni suliffimmi pilersitsi-simappat siusinaartumik pensionisiallip utersaartuussagaluaruni sivisunerusu-mik peqanngiffigisinnaasaanik siusiinaartumillu pensionisiallip utersaartooreer-nermi kingorna ingerlaannaq aallarteqqiffigisinnaasaanik. Taamaalilluni suliffiit taamaattut suliffeqarfimmiit pinngitsoorneqarsinnaagaluarput tassami siusinaar-tumik pensionisiallip piffissap ilaani aalaakkaanngitsumik sulisinnaanera pinngit-soorsinnaasariaqaramikku. Taamaalilluni suliffinni taakkunani siunertaq annertu-nerusumik tassaavoq innuttaasup sulisinnaassusiata pilerseqqinnissaa, kommu-nimut suliassanik pinngitsoorneqarsinnaangitsunik sullissinerunngikkaluarluni. Ilaatigut eqqarsaat tamanna "suliffiit illersugaasut" inatsisartut inatsisaannut nr.

40-mut, 9. december 2015-meersumut oqaaseqaatini taaneqartut tunuliaquta-
raat.

Suliffinnik taakkuninnga pilersitsineq piffissaq qaninnerusooq isigalugu kommu-
nimut aningaasartuutaanerussaaq. Taamaattoq annertunerusumik anin-
gaasartuutit annertuvallaarnaviangillat, siusinaartumik pensionisiallit sulinera-
nut akissarsiaritit kommunip innuttaasumut siusinaartumik pensionisariatitas-
saanit ilannganneqartussaammata. Aningaasat kommunip sipaangai annertu-
nerulissapput kommunip 2021-ip qiterpaarneraniit siusinaartumik pensionisiant
aningaasartuutit tamakkiisumik nammalerpagit maannatut affaannai pinnagit.
Tamatumasiusinaartumik pensionisiallip sulisinnaassusiata malunnaatilimmik
pitsanngoriarnera kingunerisinnaappagu, siusinaartumik pensionisialik piffissap
ingerlanerani isumaqartinnerusaminik namminersortuni sulisinnaalissaaq.

Inatsisit malillugit kommunip suliffinnik illersukkanik pilersitsinissaaq pisussaaffiginngim-
magu, kinguneriumaagaalu erseqqissarneqarnikuunngimmata kommunip nammineq aa-
lajangissavaa inassuteqaat manna maleruarniarnerlugu.

- *Sulisitsinissamat periusissiortoqassaaq*
Kommuni sulisitsinissamat periusissiorariaqarpoq innuttaasut piginnaasakinne-
rulersimasut suliffeqarlersinnaanissaat taamaalillutillu iluaqutaalernissaat angu-
niarlugu.
- *Suliffik naammaginarthoq sunaassanersooq nutaaliortumik eqqarsaritsi*
Kommuni naammaginarthumik suliffeqarnerup suunera pillugu najoqqutassi-
usaaq qanorlu nassaarineqarnissaat periusissiuallugu. Nakkutillisut inas-
sutigisinnaavaat Danmarkimi isumassarsiornissaq, tassanimi aqqissuussiso-
qarsimavoq suliffiit annikinnerusut pilersillugit, allaat sapatip akunneranut nalu-
naaqqut akunneri 6-iinnaat tikillugit suliffiusinnaasunik. Kommunip nu-
kissaqarpallaanngikkaluarluni suliffiusinnaasut eqqumaffigisariaqarpari. As-
sersuutigalugu tassaasinnaapput allaffimmi suliassat.
- *Kommunimi atorfinnik nutaanik pilersitsinikkut siusinaartumik pensionisiallit ator-
finitsissigut – aamma aallaqqaammut imminut akilersinnaanngikkaluarpalluunniit*
Kommunip sulianik suliaqarnerup ilaatut innuttaasup sulisinnaassusia qulaajare-
erpaa tassunga ilanngullugu sulisinnaassutsimik misissuineq. Taamaalilluni
kommunip eqqarsaatigisinnaavaa misissorneqassanersooq siusinaartumik pensi-
onisiallip suliassat suut siliarisinnaassanera tassunngalu naleqqussakkamik
atorfimmik pilersitsilluni. Piffissap ingerlanerani siusinaartumik pensionisiallip su-
lisinnaassutsini pigileqqikkiartuaassavaa. Amerlasuunut ulluinnarnut naligin-
naasunut uternissaq pineqartarpoq innuttaasooq timikkut tarnikkullu ullaakkut ma-
kittarnissamat suliarthortarnissamullu arriitsumik sungiussiartortinneqarfigisaani.
Taamatut sungiussiartuarneq sivirusinnaavoq piffissallu ilaani innuttaasooq su-
lisinnaajunnaariataaqqissinnaalluni. Innuttaasooq utersaartooruni naliginnaasumi-
llu suliffeqarluni, kingunerikkajuppaa suliffimmiit soraarsitaaneq. Tamatumani
erseqqissumik iluaqutaassaaq kommuni suliffimmik pilersitsisimappat siusinaar-
tumik pensionisiallip utersaartuussagaluaruni sivirusnerusumik peqanngiffigin-
naasaanik siusiinaartumillu pensionisiallip utersaartooreernermi kingorna inger-
laannaq aallarteqqiffiginnaasaanik. Taamaalilluni suliffiit taamaattut suliffeqar-
fimmiiit pinngitsoorneqarsinnaagaluarput tassami siusinaartumik pensionisiallip

piffissap ilaani aalaakkaanngitsumik sulisinnaanera pinngitsoorsinnaasariaqaramikku. Taamaalilluni suliffinni taakkunani siunertaq annertunerusumik tas-saavoq innuttaasup sulisinnaassusiata pilerseqqinnissaa, kommunimut suliasanik pinngitsoorneqarsinnaangitsunik sullissinerunngikkaluarluni. Ilaatigut eqqarsaat tamanna "suliffiit illersugaasut" inatsisartut inatsisaannut nr. 40-mut, 9. december 2015-meersumut oqaaseqaatini taaneqartut tunuliaqutaraat. Suliffinnik taakkuninnga pilersitsineq piffissaq qaninnerusoq isigalugu kommunimut aningaasartuutaanerussaaq. Taamaattoq annertunerusumik aningaasartuutit annertuvallaarnaviangillat, siusinaartumik pensionisiallit sulinernut akissarsiarititat kommunip innuttaasumut siusinaartumik pensionisariatitasaanit ilannganneqartussaammata. Aningaasat kommunip sipaangai annertunerulissapput kommunip 2021-ip qiterpaarneraniit siusinaartumik pensionisiant aningaasartuutit tamakkiisumik nammalerpagit maannatut affaannai pinnagit. Tamatuma siusinaartumik pensionisiallip sulisinnaassusiata malunnaatilimmik pitsanngoriarnera kingunerisinnaappagu, siusinaartumik pensionisialik piffissap ingerlanerani isumaqartinnerusaminik namminersortuni sulisinnaalissaaq.

Inatsisit malillugit kommunip suliffinnik illersukkanik pilersitsinissaq pisussaaffiginngimagu, kinguneriumaagaalu erseqqissarneqarnikuunngimmata kommunip nammineq aalajangissavaa inassuteqaat manna maleruarniarnerlugu.